

2 Korīntios

¹ Pau²lah³lo²na¹xai²na² ũ³wha²li¹le¹nx2ta¹wa²
 A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³su²
 ĩ³sa²si¹hã³ũ¹sa³na²hẽ³la². Sa³ha²kxai³
 Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txai³tã²
 ĩ³hen³txi³jah¹lo²sa¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
 a²ten³jau³su² ha²kxai³ hxi²kan¹txi³lot3sa³na²hẽ³la².
 Wxa²nũ³kã³txa² Ko³rĩn²to²thĩ³na²
 yxau²xai³lyah³lxin¹tũ³kã³txi³ ĩ³nxa²
 ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nha¹wa². Txa²wã¹sũ³na²
 wãn³txa² yxo²i²yah³lxin¹tũ³kã³txi³ ĩ³nxa²
 ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nha¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
 Kre²sa²ko³xan¹tũ³kã³txi³ ĩ³nxa² Sũ³na²
 wãn³txa² yxo²i²yah³lxin¹tũ³kã³txi³ ĩ³nxa²
 ain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la². Ti³mo²jah³lai²na²
 txa²wã¹lon³yah³lo²su² yxau³ya³sain¹nũ³na³la².

² Nxa¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³tãu³a²
 Txa²wã¹wĩ³nu²su² Jah¹lai²nãn²tu³ Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 Jah¹lai²nãn²tu³ nxe³ya³sxã³ kãin² thãĩ³ti³la²
 a³lxi²nx2ti³si¹hi² wxa²nxũ²kwai³nãu³a²
 ã³nhãu²no³txa²lxi³si¹hi² nxe³nx2ti³si¹ha¹jau³su²
 ten³sa³nha²wa².

Pau²lah³lai²li² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²jau³su²

³ Txa²wã¹sũ³na² Si³yxau³jah¹la²
 sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa². A²nxe³jah¹la² Je³su²
 Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
 ha²kxai³ nxe³te²a² A²wĩ³nai²la¹wa². Wi¹lhin¹sxã³
 thãĩ³ti³la² sa²hau³kot3si¹nhẽ³jah¹lo²su²

ha²kxai³ sa²ye³kwē²kxi²nē³jah¹lo²su² ha²kxai³
nxe³jah¹lai²la¹wa².

4 Nxe³sxā³ ī²li³tāu³a¹ khāuh³lxa³thin¹ki³ju³ta²
sa²ye³kwē²kxi²nē³na³la². Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³kxai³la¹
a²nū²a² ā³xai²na² khāuh³lxa³thi¹nain¹ju³ta²
sa²ye³kwē²kxain¹nūn³ki³tu¹wa².

5 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²ī²ki³sa²kxai³
khāuh³lxa³txi³nē³ju³ta² kāin² yū³nē³na³la².
Nxe³kxan²ti³ Kris²tu³jah¹la² sa²ye³kwē²kxi²nē³ju³ta²
kāin² ū³hū¹nē³nūn³na³la².

6-7 Txa²wā¹sū³na² sa²ye³kwē²kxi¹nx2ti³jau³xa²
ī³hen³txi² kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
ā³wa²su¹ti³hi¹txa²lxi³jau³xa² ī³hen³txi²
nxe³nx2ta¹ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nx2ta¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
kxā³nxai³tā² khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹na²hē³la².
Yxān¹ta¹ khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹kxan²ti³
Txa²wā¹sū³na²hi²sen³kxai³lu²sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹na²hē³la².
Nxe³sa²sīn¹ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ti¹
ā³non²ta³kxi¹nx2ti³sī¹na¹ju³ta³nū³a² yū³tu¹wa².
Khāuh³lxa³ti³sain¹sīn¹ju³tai³tā² Txa²wā¹sū³nai²na²
sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹na²hē³la². Jā¹nxe³sxā³
khāuh³lxa³ti³nx2tain¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na²
sa²ye³kwē²kxi²sa²sīn¹kxai³ jā¹nxe³sxā³
sa²ye³kwē²kxi¹nx2ti³nūn³tu¹wa².

8 Jā¹nxa¹jut3su² A²si³a³ko³xa²
yxau²xai³la¹hī¹nai³tā¹ju³tai³tā² ī³yau¹ū¹nx2ta¹tu¹wa².
Ye³khāuh³lxa³ti³sain¹ju³tai³tā² ī³yau¹ū¹nx2ta¹tu¹wa².
Ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³hē¹la². Ya³lu²sa²te³lxa²nān³khih³
na¹hē¹la².

9 Su²lhā³sain¹ju³ta³nū³a² ā²la²
ī³yī¹li²sain¹na²hē³la². Ai³lā²nū²:

— Wā²nxūh¹

ā³nhxi²kat1sa²ju³ta³nū³la³

yū³sa²nxa³lho³na¹. Nha¹jau³su² nxa¹hē¹la².
 Txa²wā¹sū³na² Si³yxau³jah¹la² so¹lxi³ a²nū²a²
 ya³lu²te²a² ka³ten³su² ī³sa²yxau³ti³hit¹jah¹la² so¹lxi³
 yxo²ī²a¹hē³la².

10 A²nxe³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
 ya³lu²sa²ju³ta³nū³a² ā³non²ta³kxi²sxā³
 so¹xi²sa³hē¹la². Sa²ju³taix³ jāx¹sa²ju³ta³nū³a²
 yxo²ī²sxā³ wah³nxe³na¹wa².

11 Txa²wā¹sū³na² ī³ye³kxi²nū¹sah²lxin¹kxai²nān²tu³
 ā³non²ta³kxi²nū¹sah¹lxi³nhi¹lxa². Nxe³sah¹lxin¹kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² ain³kxi²nē³tu¹wa². Nxe²
 ain³kxi²nē³kxai²nān²tu³ ā³non²ta³kxi²sa²ju³ta²
 e³lxah²lxi³tu¹wa². E³lxah²lxi³ha²kxai³
 a²nū²a² ka³lxa¹txi³ Txa²wā¹sū³na² kāin²
 sa²nēn¹kxain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²li² a²ten³ju³ta³nū³a² ī³ā³lxa³tot³jau³su²

12 Jā¹nxa¹jut³su² wxa²ha³tih³xan¹tū³kā³txi³
 ī³nxai²na² e³yah³lxin¹jau³kxai³lu¹:

— Pau²lah³lai²li² Sū³na² ī²sxā³ ī³so¹jah¹lai²kxai³
 wain³txi³ kāi³xa³xā¹. Nxe³yah³lxin¹jau³su² ha²kxai³
 kxā³nxa² kāi³a¹ju³ta³tā² ī³ye³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².
 E³lxah²lxi³sxā³ o²la³kxi²na¹tai¹ti²tu³wa².
 A²nū²a²nāu³xa² ā³xa² o²la³kxi²nū¹hai¹na¹ju³tain²ti³
 wxa²yen³nāu³a² o²la³kxi²nū¹nx2ta¹ju³tain²ti³
 nxe² kāi³a¹tai¹ti²tu³wa². Ā²la² kāi²non³sxā³
 o²la³kxi²nū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wā²nxū¹
 txa²hoh³lxi³sa²ju³khai³lxa³ ti³he¹nx2nxa³wa².
 Txa²wā¹sū³na² thāi³ti³la² a³lxi²sa³ha²kxai³ wain³txi³
 kāi³i² txa²ē¹nāu³ai²na² wi¹le³kxi²nha²sxā³ kāi³i²
 nxe³nū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe³na¹ju³ta²li²
 ī³ka³li³kxi²nha¹nha²wa².

13-14 Nxe³sxã³wãn³txa²ũ³wha²li¹lhã³ũ¹nx2ta¹jau³xai³tã²
a²yxō²ha³kxa¹ hxi²kan¹txi³ e³lai²na¹
ĩ²yah³lxi¹nha²kxai³ a²si³yxau³tãu³khai³xa²
ã³ne³wxe³yah³lxi¹nha²kxai³ nxe³yah³lxi¹lxa².
Kxã³nxai³tã² ha³lo²a² o²la³kxi²nũh¹nx2ta¹ju³ta²na²
jũ¹nxe² ã³ne³wxe³nũ¹sah¹lxi¹lxa².
Nxe³sah³lxi¹nha²kxai³ kxã³nãu³a¹ Je³su²jah³la²
Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la² wa³li²sxã³
a³ka³nx²tãu³a¹ e³lxah²lxi³ju³ta²khai³xa² kãin²
ã³ne³wxe³nũ¹sah¹lxin¹tu¹wa². Te²yã¹nxe³sxã³
Sũ³na² sa²nẽn¹kxi²nũ¹yhah³lxin¹kxa² yã¹nxe²
sa²nẽn¹kxi²nũ³na¹tu¹wa².

15 Nxe³sxã³:

— Jau¹xai²na² ya²la³lhu²ji¹xã¹. Nxe³nx2ta¹jau³su²
a²wi¹lhĩ¹na²wxã³sxã³ĩ²nx2ta¹ju³ta²ten³sa³hẽ¹la².

16 Nxe³na¹ha²kxai³:

— Ma³se³to²na²ko³xa² ai³na¹tãu³a²
ã³nĩ²xai³ai¹na¹tũ¹xã¹. ã³wa³li²na¹tãu³a²
ã³yit1sxã³ ĩ²ai¹na¹tũ¹xã¹. Nxa¹kxai²nãn²tu³
ye³ha¹li¹tãu³su² ĩ³ka³lih³ti³hi¹tain¹to³ha¹tũ¹xã¹.
Nxe³na¹kxai²nãn²tu³Ju³te²a²ko³xa² ai³na¹ju³ta³nũ³a²
ã³non²ta³kxi²sain¹tũ¹xã¹. Nxa¹hẽ¹la². Na¹ta¹
wxã³sĩ²nx2ti³nxa³ta¹ti²tu³wa².

17 Nxe³to³ta¹ wãn³txa² u²lxan¹jau³su²
ha³ta³nxe³sa²sxã³ ã³nhxi²kat1sa²nxa³ha²kxai³
wãn³txai²li² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tã² ĩ³ya¹tũ²la²
hãĩ¹sxã³ yxau³sxã³ wah³nxe³na¹hẽ³la².
Jã¹na¹ju³ta² kwa²e³sxã³ ã³a¹jut3su²
hĩ³na¹te²la¹xã³? Yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe²
ain³nha²hĩ³na¹te²la¹xã³? Jã¹nxe³sxã³:

— Nxe²kãĩ³a¹tũ¹xã¹. Na¹jau³su² na¹ta¹
ĩ³ya¹ta¹ka³tu³ka³nxa³ha²ta³a²sa¹:

— Nxē²nxa³lho³na¹. Na¹jau³su²
 nxe²kāi³a¹jah¹lo²su² hī³na¹te²la¹xā³?

18 Hai³txi³ nxe³te²txā³wa². Txa²wā¹sū³na²
 ī²sa²ha²kxai³ wān³txi³khai³xa² so¹lxi³ e³a¹wa².
 Yxo²ī²kī³jau³xai²la¹wa².

19 Jā¹nxe³sxā³ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wā¹sū³na²
 Tah²su² ha²kxai³ ī³yau¹ū¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
 Txai²na² Si²lah³la² Ti³mo²jah³la²
 nxe³sīn¹sxā³ ī³yau¹ū¹nx2ti³nha¹tai¹ti²tu³wa².
 A²nxe³jah¹la² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²nān²tu³
 ī³wā³wā³txi³kī³jah¹lo²sxa³wa². Yxo²ī²kī³jah¹lai²la¹wa².

20 Kxā³nhxī¹nu¹tai²na² Txa²wā¹sū³nu¹tai²na²
 hi²sen³su² Ju³te²a²nū³ka³txa²ī³yau¹ū³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Ha³lo²a²wxā³ju³ta²nū³a²ī³yau¹ū³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Hā²wxān³txa³ jau³jau¹xu¹tai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ Je³su²jah¹la² hxi²ka²
 we¹ta³lun²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³sxā³
 hī¹nai²na² Je³su²jah³la² we¹ju³tai³tā² a²nū²a²nāu³xa²
 ī³hen³txi³sī¹na¹wa². Nxe³sī¹na¹ha²kxai³
 Txa²wā¹sū³na² sa²nēn¹kxi²ya³sain¹na³la².

21 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
 ī³yau¹ū¹nhē³nha²wa². Je³su² Kris²tu³jah¹la²
 ka³te³na² wi¹tāu³a¹ yxau²sa²tē³ti³hi¹tē³ju³ta²
 ī³yau¹ū¹nhē³nha²wa². Te²yā¹nxūn³sxā³
 Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu² ī²sxā³
 ī³so¹nē³jah¹lo²su² na³la². Jā¹nxe³jut3su²
 txa²wā¹ē¹nāu³a² ā³nxū²kwai³lxū¹nē³nha²wa².

22 Txa²yen³kxa² yen³kxi³ha¹kxa² tē³sxā³ txa²ī³lxa²
 ū³wha²li¹lhē¹te²sa¹wa². Nxe³na¹kxai²nān²tu³ a²nū²a²
 ī²li³te²su² te²na² ī²kxai²nān²tu³ a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Jah¹lai²na² a²yen³kxi³sin²tā¹. A²ī³lxa²
 sa²hē¹tin²tā¹. Nxe³hī³nx2na³la². Te²yā¹nxe³sxā³

Txa²wā¹sũ³na² hi²sen³su² A²yāu³ka³txi³khai³xa²
ĩ³sa²si¹hā³ũ¹nhē³na²hē³la². Nxe³nē³lha²kxai³ a²nũ²a²
ā³xai²na² ĩ²nē³lhxā³ a²ē¹nān¹jau³kxai³lu¹:

— Txa²wā¹sũ³na² sa³wi³ha³lxi³yhen²tā¹.
Sũ³na² Yāu³ka³jxah¹la² nxũ²kwai³yxaun³tā¹.
Nxe³nē³nha²ha²kxai³ yen³kxa² ũ³hũ¹nhē³kxi³nũ³a²
ya²la³tũ³ a³la³kxi²kĩ³tā³la².

23 Jā¹nxa¹jau³su² wān³txi³khai³xa² e³a¹wa².
Txa²wā¹sũ³na² ĩ²sa²na³la². Txa²ē¹na²
ĩ²sa²jah¹lai²la¹wa². Wxā³sxā³ ĩ²nx2ta¹ju³ta²
ten³khaix1sa³nha²wa². Nxe³yān¹ta¹
wxā³na¹kxai²nān²tũ³ ko³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹ju³ta²
ĩ³kwai²kxi¹nx2ti³hĩ³na¹wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tũ³
ĩ³āin²ta³lxi²nx2ti³hĩ³na¹wa². Nxe³ju³ta²na²
ten³sa²nxa³hē¹la². Jā¹nxe³nx2ta¹kxa²yan³ti³su²
Ko³rĩn²to²thĩ³na² ai³na¹ju³ta³nũ³a²
ā³na¹la³kxi²nha¹hē³la².

24 Yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la².
Nũ³kxũn³txi³ yxo²ĩ²yah³lxi¹nhē³la².
Yxah³lxi¹nha²kxai³ ĩ³ka³li³yhah³lxin¹ju³ta³nũ³a²
kãi³ũh¹nx2ta¹wa².

2

1 Jā¹nxa¹jau³su²:

— Ko³nxe³ti³ kãi³ain¹kxai³tā²sa²hau³ko³tũ¹hai¹nxa³ha²kxai³
ĩ³kwai²kxai¹na¹hē³na¹. Nxai¹na¹kxe³su²
ĩ³āin²ta³lxai¹na¹hē³na¹. Jā¹xai¹na¹ha³tā¹.
Nxa¹jau³su² nxa¹hē¹la².

2 Nxe³sxā³ ĩ³āin²ta³lxi²nx2ta¹kxai²nān²tũ³
ka³lih³kxi²sain¹te²a² yũ³ai¹nhĩ²nxa³wa². Wxāi²na²
so¹lxi³ ĩ³āin²ta³lxi²nx2ta¹tũ³ka³txi³ ĩ³nxai²na² so¹lxi³
ĩ³ka³li³kxi²sah¹lxi³hĩ³nxa¹lxa².

3 Jā¹nxe³na¹jau³su² ũ³wha²li¹la¹hē³la².
 Wxã³sxã³ ĩ³ka³lih³kxi²sah¹lxa³nha²kxai³
 hã¹isxã³ ĩ³ãin²ta³lxi²sah¹lxi¹nha²kxai³
 sah²lxin¹kxa²yan³txi³su² nxa¹hē³la². Nxe³sxã³
 ka³li³ha¹kxai²nã²tu³ ka³lih³yah³lhi³nũ³nhĩ³nxa¹lxa³.
 Nxe³ju³ju¹tai²na² ĩ²te²sa¹wa².

4 Jā¹nxe³na¹ju³kxai³lu² ha³teh³nxã³nxa²
 ũ³wha³li¹la³kxi¹nx2ta¹txã³nxai³tã²
 ãin²ti³sxã³ nã³ti³ten³khaix1sa³hē¹la².
 Hxi²waun³ta³kxi²nha²khai¹nxe³nx2ta¹hē¹la².
 ĩ³ãin²txi³te³ji¹khi³. Nxe³nx2ta¹hē¹la². Yxã¹ta¹
 a³lxi²nx2ta¹ju³ta² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³
 nxe³nx2ta¹hē¹la².

*Ko³nxe³ti³
 ne³wã²na³yah³lxin¹jau³su²*

kãi³ũh¹nx2ti³kxe³su²

5 A²nxe³jah¹lai²kxai³lu² ko³nxe³ti³
 kãi³jah¹lai²kxai³lu² ĩ³ãin²ta³kxi²khaix1na¹hē¹la².
 Jã¹nxe³sxã³ ĩ³ãin²ta³kxi²nx2ti³nũ³na²hē³la².
 Nxe³nx2ti³kxe³su² ũn³txi³ĩ³kwai²kxi²yah³lxi³txa³hē¹la².
 Thã³ti³la²sxã³ ĩ³ye³kxain¹yah³lxi³hē¹la².

6 Kxã³kxai³ ĩ³wait1si¹hain¹yah³lxin¹jau³su² ã²na³la².

7 Nxe³ha²kxai³la¹ hĩ¹nai²kxai³la¹ ko³nxe³ti³
 kãi³ju³tai³tã² nxe³wã²na³txain¹yah³lxi³hē¹la².
 ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹nxe³txain¹yah³lxi³hē¹la²,
 hxi²ye¹ta³lxi³txi³kxa²yan³ti³sa³.

8 Jã¹nxe³jut3su² a³lxain¹yah³lxin¹jau³su²
 ĩ³yau¹ũ³txain¹yah³lxi³hē¹la².

9 Jã¹nxa¹jut3su² ha³teh³nxã³nxa²
 ũ³wha³li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wain³txi³
 sa²yxo²wet1sah³lxin¹ju³ta² ĩ²nxa²lxi³te³lhxã³
 nxe³ye¹nx2ta¹wa².

10 Kō³nxe³ti³ kâi³ju³tai³tā² ne³wa²na³yah³lxin¹kxai²nān²tu³
te²yā¹nxe² ne³wā²na³nū³na¹tu¹wa².
Yxo²i²tū³kā³txi³ i³nxai²na² i³āin²ta²kxi²nha²sxā³
yxau²xai³lah²lxan³jau³su² ne³wā²na³nū³na¹tu¹wa².
Kris²tu³jah¹la² ye³na² nxe³ye¹nx2ta¹wa².

11 Sa³ta³na²jah¹la² kō³nxe³ti³ kâi³sain³si¹nhē³ju³ta³nū³a²
ā³ne³wxe³nūh¹ki³tā³la². A²nxe³jah¹la²
Sa³ta³na²jah¹lai²li² i³ki³ha¹kxi²nē³kxa²yan³txi³su²
kō³nxe³ti³ kâi³ju³txai¹tā² ne³wā²na³kxi²nū³na¹wa².

Pau²lah³lai²li² hxi²waun³ta³kxi²jau³su²

12 Nxa²ha¹te¹ Tro³a²te²thi³na²
ā³wi¹ha¹hī¹nai³tā² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
wi¹jau³xa² i³yau¹ū¹te³lhxā³ nxa¹hī¹nai³tā²
o²la³kxi²na¹ju³ta³nū³a² ā²la² āu¹la³kxi²sa³na²hē³la².

— Wi¹lhit1sxā³ o²la³kxi²na¹tū¹xā¹.

13 Na¹ta¹ hxi²waun³txi³sa³hē¹la²
Ti²to³jah¹la² txa²wā¹lon³yah³lo²su²
kxah³la² ha²kxai³ i³ha¹txi²sa²nxa³ha²kxai³
hxi²waun³txi³khaix1sa³hē¹la². Nxe³ha²kxai³
ā³waix3sxā³ Ma³se³to²na²ko³nāu³a² ai³na¹hē³la².

Je³su²jah³la² i³ka³lih³kxi²nē³jau³su²

14 Kxā³nhxi¹nai³tā² Ro³ma²no²ko³nāu³a²
yxau²xai³lain¹tū³kā³txi³nāu³xa² he¹lain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³ka³tu³ta¹ ā²la² nū³kxūn³te²na² sa²kxai³lu²
a²kō¹kō¹nū³kā³txa²sa²yu³lho¹tain¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Hā²wxān³txa³ i³xi²tāu³a² sa²yu³lho¹tū³kā³txai²na²
tē³nū²la² a²ha³lo²khai³xa² ā³nxai³nū²la²
a²nū³ka³txi³khai³xa² wā²nā³ū¹hain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ka³lih³kxi²nyhain¹to³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxain¹kxa²yā¹nxe³jut3sū³nxe² a²nū²a²
sa²yu³lho¹kxa²yāx1sī¹na¹wa². Je³su²jah³lai²na²
sa²kxai³lu² nū³kxūn³jah¹la² yā¹nx2na³la².

A²kxã³nxai³tã² kō³nxe³ti³ kãi³ju³ta²
 so¹lxi³ yxau²xai³sĩ¹na¹ju³kxai³lu²
 sa²yu³lhot1sa²sĩn¹jut3sũ³na³la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tũ³
 Je³su²jah³la² sa²yo²wet1si¹hai¹na¹jau³nũ³su² a²nũ²a²
 a²yo²ha³kxa¹ ĩ³yau¹ũ¹hain¹to³hxai²na¹hẽ³la².
 Jã¹nxe³nha¹hĩ¹nãn¹te²tũ³ Je³su²jah³la²
 sa²yo²wet1sĩ¹na¹kxai²nãn²tũ³ ka³li³sa²to³sĩ¹nha²wa².
 Nxe³sĩ¹na¹jau³su² Txa²wã¹sũ³na²
 sa²nẽn¹kxi²to³sĩ¹na¹wa². Te²yã¹nxũn³ju³ta²
 Je³su²jah³lai²na² wãn³txa² wi¹jau³xa² tẽ³sxã³
 sxi²jẽn³ti³nãu³xa² ã³nxai² ĩ²li³je³na² ã³nxai²
 nxe³sĩ¹na¹tãu³a² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wãn³txa² wi¹jau³xai²na² sa²kxai³lu² ĩ³yau³xa²
 wi¹lũ³jau³hũ³na³la². To¹nha²ki³jau³hũ³na³la².
 Nxe³kxe³su² a²nũ²a² u²lyxau³kxan²ti³
 ĩ³nxũn³so¹ai¹nhĩ³nx2na³la². Jã¹nxe³kxe³hũ³nxe²
 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sĩ¹na¹tãu³a²
 a²nũ²a² a²yo²ha³kxa¹ jau³jau¹xai²na²
 ĩ³tih³nxain¹sĩ¹nhxai²na¹hẽ³la².

15 Jã¹nxe³jut3su² Txa²wã¹sũ³na² a²yen³nãu³a²
 yã¹nxũn³sĩ¹na¹wa². Ha³nxe²a² wi¹lũ³tho³xa²
 yã¹nxe³sĩ¹na¹wa². A²nxe³tho³tho¹xai²na² sa²kxai³lu²
 a²nũ²a² a²yo²ha³kxa¹ ĩ³nxũn³so¹ain¹te²ju²hẽ³la².
 Te²yã¹nxe³kxe³hũ³nxe² a²nũ²a² a²yo²ha³kxa¹
 ĩ²sain¹to³sĩn¹na³la². Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
 sa²yo²wet1sĩ¹na¹ju³ta² ĩ²sain¹sĩn¹na³la². Kō³nxe³ti³
 kãi³ju³ta² yo³ha² wxa²wa²su¹te²nãu³xa²
 ĩ²sain¹sĩ¹nha²kxai³ kō³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hũ¹te²nãu³xa²
 ĩ²sain¹sĩ¹nha²kxai³ nxe³sain¹to³sĩn¹na³la².

16 Kō³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li²hũ¹nẽ³te²su² te²a²
 kō³tũ³nũ¹hain¹sĩ¹na¹wa². Yxãn¹ta¹ kō³nxe³ti³

kāi³ju³ta² yo³ha² wxa²wa²su¹te²nāu³su² te²a²
wi¹lū³nū¹hain¹sī¹na¹wa². Nxe³ju³ta²i²na¹ īh¹te²tā³
Txa²wā¹sū³na² wān³txa² wain³txi³ ī³yau¹ū¹si¹jau³su²
hxi²kan¹te²la³ hī³ki³te²la¹xā³?

17 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yau³ā³lxi³ti³
ī³hen³txi³te²sa²sī¹nxa³wa² yen³kxi³te³la³ka³.
Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
ī³sa²si¹hā³sa²tū³ka³txi³su² sī¹na¹wa².
Nxe³sī¹na¹ha²kxai³ e³lxah¹ ī³hen³txain¹jah¹lo²nāu³su²
nha¹wa², Txa²wā¹sū³na² ī²nē³lha²kxai³la².
Kris²tu³jah¹la² ā³nū²kxi²sa²sī¹nha²kxai³
yxau²xai³sī¹na¹wa².

3

Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³jxah¹la² ūh³ti³hit1tē³jau³su²

1 Nxe²e³kxi²sī¹na¹kxai²nān²tu³ kwa²
ī²sa²nēn¹kxi²nha²hī³nha¹te²la¹xā³?
Sa²nēn¹kxi²si¹sah²lxin¹ju³tan¹txā³nxa²
ten³sa²hī³sīn¹te²la¹xā³? Sa²nēn¹kxi²si¹sain¹sīn¹txā³nxa²
ū³hū¹nx2ti³te³lhxā³ nxe³txā³nxū³a²
ten³sa²hī³sīn¹te²la¹xā³? Nxe²kāi³jah¹lo²su²
jah¹la² ī²yah³lxin¹to³hxai¹nhē³la². Hai³txi³ jah¹la²
yāx1sī¹nxa³wa².

2-3 A²nū²a² wān³txa² ū³sa²si¹hā³ki³jau³xa²
yā¹nx2na³la². Kxā³nhxī¹nai³tā² nxe³te²ju²hē³la².
A²nū²a² hxi²ka² a²nū²a² wān³txa²
ū³wha²li¹te²ju²hē³la². Nxe³ka³tu³ a²nū²a² ā³xa²
hxi²ka² ū³sa²si¹hā³ki³te²ju²hē³la². A²nxe³jau³xai²na²
ū³sa²si¹hā³ki³jau³xan¹txā³nxa² txah³lxa³ka³lo³su²
te²ju²hē³la². Nxe³ka³lo³ai²na² tē³sxā³
tīn²ta²yau³xa² ū³wha²li¹te²ju²hē³la². Kxā³nxai³tā²
nxe³te²ju²hē³la². Nxe³ju³ta² yā¹nxe³kxe³hū³sxā³

wān³txa² ĩ³wxi²ka¹txa²lxi³si¹sah²lxin¹jau³su²
 yā¹yxah³lxi¹lxa². A²nũ²a² ĩ²li³te²a² ĩ²jau³xa²
 yā¹yxah³lxi¹lxa². ĩ²nx2ti³kxai²nān²tũ³ wain³txi³
 yxau²xai³yah³lxin¹ju³ta² ĩ²nx2ti³tu¹wa². ĩ²nx2ti³sxā³
 ĩ³ye³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² ya²la³tu³ Sũ³na²
 ĩ³sa²si¹hā³jah¹lai²la¹xā¹. Ko³rīn²to²thĩ³nān¹tũ³ka³txai²na²
 a²kō³nxe³ti³ kãi³ju³ta² ā³na¹ha²kxai³ wain³txi³
 kãi³sxā³ yxau³si¹jau³su² ĩ³yau¹ũ³ye²sain¹na³na¹.
 Nxe²e³kxi²hĩ³nx2na³la². Jā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la²
 hxi²ka² ũ³wha²li¹jau³xai²la¹wa². Nxe³sxā³
 txai²na¹xai²na² jau¹xai²na² ũ³sa²si¹hā³jah¹lo²sa¹wa².
 Jā¹nxe³jut3sũ³nxe² kãi³sxā³ txah³lxa³ka³lo³la³
 hai³txi³ ũ³wha²li¹nxa³wa². Yxān¹ta¹ a²nũ²a²
 ē¹nāu³a¹ ũ³wha²li¹la³kxi²na¹wa². Te²yā¹nxũ³sxā³
 tĩn²ta²yau³xa² tē³sxā³ ũ³wha²li¹nxa³wa². Yxān¹ta¹
 Txa²wā¹sũ³na² Yāu³ka³jxah¹la² ka³tēn³su²
 yxau²sa²tē³jah¹la² hi²sen³su² a²nũ²a² a²ē¹nāu³ai²na²
 ĩ³yau¹ũ³nhē³jah¹lo²su² na³la².

4 Kris²tu³jah¹la² ā³nũ²kxi²sxā³
 yxau²sa²tē³sĩ¹na¹ha²kxai³ Txa²wā¹sũ³na²
 yxo²ĩ²sĩ¹na¹wa². Nxe³ha²kxai³ e³kxi¹nx2ta¹wa².

5 Txa²hxi²ka¹na¹ju³ta² yũ³sa²nxa³wa².

— Hxi²ka¹na¹xā¹. Na¹kxai²nān²tũ³
 ki³ha¹kxi²nha¹jau³su² hĩ³nx2na³la². Txa²wā¹sũ³na²
 hi²sen³su² ĩ³hxi²kat1ti³hit1sa³na²hē³la².

6 A²nxe³jah¹lai²na² hi²sen³kxai³lu² wān³txa²
 tah²yau³xa² ĩ³ye³ĩ³yxo²ka²la¹hũ³nyhu¹kxi³jau³xa²
 ĩ³yau¹ũ¹nhē³na²hē³la². Nxe³jau³xai²na² a²nũ²a²
 a²ē¹nāu³ai²na² ā³wa²su¹tũ¹nhē³jau³xai²la¹wa².
 A²nxe³jau³xai²na² a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹

ĩ³yau¹ũ³nyhu¹si¹ja³kĩ³jau³nũ³su²ĩ³hxi²ka¹tẽ³na²hẽ³la².
 Kxã³nxai³tãn¹jau³xai³tã² wãn³txa² yxo²ha³kxa¹
 sa²yxo²we¹thxa³kĩ³sxa³kxai²nãn²tu³ ya³lu²ju³ta²
 so¹lxi³ yũ³nẽ³lhĩ³nx2na³la². Yxãn¹ta¹ wãn³txa²
 tah²yau³xai²li² yxo²ĩ²kĩ³kxai²nãn²tu³ ka³tẽ³na²
 wi¹tâu³la³ yũ³kĩ³tã³la².

7 Moi³se²ah³lu¹ta²na² wãn³txu¹ta²na²
 au³jau³xu¹ta²na²hxi²kan¹ti³sa²yxo²we¹thxa³kĩ³sxa³jau³xai²la¹wa²,
 wi¹jau³su² kxan²ti³na³. Tah³lxi³ka³lo³a² tẽ³sxã³
 ũ³wha²li¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³te³na¹
 Moi³se²ah³lu¹ta²na² jau¹xu¹ta²na² so¹hĩ¹nu¹ta²na²
 ĩ³ye³ha²te¹ta³lxi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²sa³wi³ha³lxi³su²
 te²kxai³lu² hxi²kan¹txi³ a²ye³na²
 ten³sa²tã³ain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa²,
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² kãi²nha²kxai³la².

8 Nxe³kxa²ha³tih³xan²tu³ tah²yau³xa²
 ĩ³ye³ĩ³yxo²ka²la¹hũ³nyhu¹kxi³jau³xa²
 ĩ³yau¹ũ¹nhẽ³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Sũ³na²
 Yâu³ka³jxah¹la² nxũ²kwai³yxau³nẽ³na³la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wã¹sũ³nu¹ta²na²
 a²wi¹ju³ta² ã²la² kãi²non³ye²ha²kxai³ ã³sen³sai²na³la².

9 Moi³se²ah³lu¹ta²na² wãn³txa²
 au³hxai²hĩ¹nau³tẽx1tãn¹jau³xa² kãin²
 wxi²kin³ti³ton³khaix1ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 hxi²kan¹ti³ sa²yxo²we¹thxa³kĩ³jau³sxa³kxan²ti³na³.
 Nxe³yãn¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na² Yâu³ka³jxah¹la² ã²la²
 kãin² wxi²kin³ti³ton³na³la². Txa²wã¹kõ³nxe³ti³
 kãi³kĩ³ju³ta² ã³wa²su¹tẽ³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² kãin²
 wxi²kin³ti³ton³na³la².

10 Jã¹nxe³jut3su² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tu¹ta²nãn¹ju³ta²
 kãin²khai¹nxe³hxai²hĩ¹nau³tẽx1ta²

ĩ³kāi²nxa³tot3tã³la². Txa²wã¹sũ³na²
 A²yãu³ka³jxah¹la² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² kãin²
 ã³sen³sai²na³la².

11 Jã¹nxe³ju³kxai³la¹ Moi³se²ah³lu¹ta²na² wãn³txa²
 ne³ki³son³na³la². Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ã³jũ¹nxo¹tã³la².
 Yxãn¹ta¹ te²yã¹nxe³jut3sũ³nxe² Txa²wã¹sũ³na²
 Yãu³ka³jxah¹la² nxũ²kwai³yxau³sa²tẽ³nẽ³na³la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
 kãi²nõn³na³la². Kãin²sa²tẽ³tu¹wa².

12 Nxe³jau³jau¹xai²na² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³
 wxi²kan¹txi³e³a¹wa².

13 Moi³se²ah³lu¹ta²na² kãi³hxai²kxau³tẽx¹
 jãxlĩ¹nxa³wa². Moi³se²ah³lu¹ta²kxai³lu² I³sa³e²
 a²nũ³ka³txa² ĩ³ye³kxi²te³lhxã³ ã³tĩ³ain¹kxai²nãn²tu³
 jah¹lu¹ta²kxai³lu² wã²la²ka³lo³a² tẽ³sxã³
 ũ³ye³tĩ¹nha²ta¹hxai²ti¹ai¹ti²tu³wa². Yxãn¹ta¹
 ũ³ye³tĩ¹nhã²nxa³kxai²nãn²tu³ ĩ³ye³ha²te¹tẽ³ju³ta²
 ĩ³jũ¹nxon¹ju³ta² e³la¹ĩ²ai¹nhĩ³nx2na³la².

14 Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu³ txa²wã¹ye³na² wã²la²
 ũ³ye³tĩ¹kxi²nha²sxã³ yxau²xai³kĩ³jut3sũ³nxe²
 txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² a³la³kxi²hĩ³kĩ³sxa³wa².
 Moi³se²ah³lu¹ta²na² wãn³txa² so¹lxi³
 ain³kxai¹nha²kxai³ ã³wa²su¹tẽ³lhĩ³nx2nxa³wa².
 Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³hĩ¹na¹
 sa²ye³than²kxi²nha²kĩ³jut3sũ³sxã³
 a³la³kxi²ta³lu²nhĩ³kĩ³tã³la².

15 Jã¹nxain¹ju³ta² Moi³se²ah³lu¹ta²na²
 wãn³txa² ĩ²ain¹ju³tu¹ta²nãn¹jau³xa²
 ĩ²ai¹nhxai²kxai³ jã¹nxain¹kxai²nãn²tu³ a²ye³na²
 ũ³ye³tĩ¹kxi²nha²sxã³ yxau²xai³te²hũ³sxã³ a²ẽ¹na²
 a³la³kxi²ta³lu²nai¹nhĩ³nx2nxa³wa².

16 Te²yā¹nxe³sxā³ kō³nxe³ti³ kǎi³kī³ju³ta²
 ā³na¹hxa³kī³kxai²nān²tu³ wā²la²
 sa²sai¹kxi²nha²kī³jut3sū³nxe² txa²wā¹ē¹na²
 ā³wa²su¹tē³tu¹wa². Je³su²jah³lai²na² wān³txa²
 yxo²i²kī³sa²kxai³ txa²wā¹ē¹nāu³a² ā³wa²su¹tē³tu¹wa².
 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² au³hxa²tēx1tān¹jau³xai³tā²
 nxe³te³nah¹lxi¹:

— Moi³se²ah³lu¹tai²na² sa²kxai³lu²
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
 ā³yxō²o³tū¹kxai²nān²tu³ ũ³yhe³tī¹kxi²nha²ka³lo³a³
 sa²ye³than²kxi²nha²ta¹hxa²hē¹li¹.
 Nxe³ta¹hxa²hē¹la².

17 A²nxe³sxā³ Txa²wā¹hxi²kan¹ta²
 Si³yxau³jah¹lain²txi³ Txa²wā¹sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹lain²txi³ te²ain²txi²na³la².
 Jā¹nxe³ha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² Yāu³ka³txa²
 nxū²kwai³yxau³nē³nha²kxai³ ā³wa²sut1sxā³
 yxau³kī³tā³la².

18 Wā²la²ka³lo³a² yen³kxa² i³tī¹kxi²ka³lo³a²
 yā¹nx2na³la². Nxe³ta³ka³lo³ai²na²
 sa²than²kxi²kxai²nān²tu³ yen³kxai²na² e³lxah¹
 i²kī³te²jai¹ti²tu³wa². Nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³
 Je³su²jah³lai²na² wān³txa² yxo²i²te²kī³na¹xai²na²
 sa²kxai³lu² Sū³na² a²wi¹ju³ta² e³lxah¹
 ũ³ka¹nha²ye²kī³tā³la². Te²yā¹nxe³sxā³
 es³pe²ya²ka³lo³a² i²nha²kī³jut3sū³nxe²
 Txa²wā¹sū³na² a²wi¹ju³ta² e³lah²lxi³
 ye²kī³tā³la². Nxe³kī³sa²kxai³ Sū³na²
 Yāu³ka³jxah¹lai²li² nxu²kwai³yxau³nū¹nhē³na³la².
 Nxe³kī³ju³tan¹te²kxa³yan³tu³ti¹ Txa²wā¹sū³na²
 yā¹nxe³kī³tā³la².

4

*Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² nũ³kxũ³nha²kxai³
txa²wā¹nũ²ai²na² nũ³kxũ³nxa³ha²kxai³ nxe³jau³su²*

1 Jāx1nha1jut3su² Txa²wā¹sũ³na² wi¹lhin¹sxā³
thāi³ti³la² sa²hau³kot3sa²sī¹nha²kxai³
wa³ka³li³yu³tai²li² Sũ³na² wān³txa²
ĩ³hen³txain¹sī¹na¹ju³tai²li² nxe³ti³hit1sa²sīn¹na²hē³la².
Nxe³ti³hit1sa²sīn¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
nxũ²kwai³lxũ¹sa²tē³nha¹wa².

2 Nxe³sa²sī¹nha²kxai³ hāi³a² ko³nxe³ti³
kāi³sīn¹te²txā³wa². Āu²li²thin¹nha¹ju³ta²
kāi³sīn¹te²txā³wa². A²nũ²a² ā³xa²
ā³ke³tũ¹sīn¹te²txā³wa². Txa²wā¹sũ³na² wān³txa²
ko³nxe³ti³ yau³xā³lxi³ ĩ³yat3sīn¹te²txā³wa².
Nxe³ha²kxai³ hāi¹nxe³sxā³ ya²la³tu³ju³ta²
so¹lxi³ o²la³kxi²sīn¹te²sa¹wa². Nxe³nha¹jut3su²
Txa²wā¹sũ³na² yen³nāu³a¹ wi¹kāi³nha¹ju³ta² a²nũ²a²
yxō²ha³kxa¹ a³la³kxain¹jau³su² ĩ²sain¹sīn¹na³la².

3-4 Kris²tu³jah¹lai²na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³
Txa²wā¹sũ³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi³
nxe²na³la². Nxe³ju³tai²na² Kris²tu³jah¹lai²na²
wān³txa² wā³nxīn¹jau³xai²na² ĩ³hen³txi³ki³kxai²nān²tu³
txa²wā¹ē¹na² sa²hau³ko³tũ¹nhē³jau³xa²
ĩ³hen³txi³ki³tā³la². Ha³lo²a² ĩ³ha²te¹kxi²nē³jut3sũ³nxe²
Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²kxai³lu²
txa²wā¹ē¹nāu³ai²na² ĩ³la³kxi²ti³hi¹tē³na³la²
Nxe³yān¹ta¹ Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
ĩ³hen³txi³ki³sxa³kxai²nān²tu³ a²nũ²a² ko³nxe³ti³
ĩ³yī¹li²ju³ta³nũ³a² yũ³te²nũ³ka³txai²na² so¹lxi³
wān³txai²na² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
yũ³ai¹nxa³lho³la². A²nxe³tũ¹ka³txai²na²

sa²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹la² yuh³xan¹ko³xai²na²
a²sũ³nu²su² ki³lxo³nha²jah¹lai²na² hi²sen³su² wã²la²
ã³ye³tĩ¹jut3sũ³nxe² wãn³txai²na² sa²no¹te²ju²hẽ³la²,
yxo²ĩ²ain¹kxa²yã³txi³sa³.

5 Jã¹nxa¹jut3su²wãn³txa²ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³sĩ¹na¹jau³xai³tã²
hai³txi³txa²wãn³txi³khai³xa²sa²wxi²ka¹txa²lxi³sĩ¹nxa³tai¹ti²tu³wa².
Yxãn¹ta¹ Je³su² Kris²tu³jah¹la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta²
Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³ nxe³jah¹lai²na² wãn³txa²
so¹lxi³ sa²wxi²kat1txa²lxi³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa²,
Hai³txi³ wxa²hxi²kan¹jah¹lo²su² sũ¹nxa³wa². Kwa²
wa³kon³kxi¹nx2ti³sĩ¹na¹wa², Je³su² Kris²tu³jah¹la²
a²nũ²kxi²sxã³ yxau³nha¹ha²kxai³la².

6 A²kxã³nxu¹tai²na² Txa²wã¹sũ³na²
wãn³txi³kxai³lu¹ e³kxi²te³nah¹lxi¹:
— Ka³nxah³ju³ta² ĩ³ha²te¹tu¹wi¹.
Nxe³ta¹hxi²ti³ai¹ti²tu³wa². A²nxe³jah¹lain²txi³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na²ĩ³ha²te¹tũ¹nhẽ³jah¹lain²txi²na³la².
Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
a³la³kxi²nũh¹nhẽ³te³lhxã³ txa²wã¹ẽ¹na²
ĩ³ha²te¹tẽ³na³la². Txa²wã¹sũ³na²
wxi²kin³ti³ton³ju³tai²na² Kris²tu³jah¹la²
wxi²kin³ti³ton³ju³tain²txi²na³la². Nxe³sxã³
Kris²tu³jah¹lai²na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
ĩ²kĩ³kxai²nãn²tu³ Txa²wã¹sũ³na²
wxi²kin³ti³ton³ju³ta² ĩ²nũn³kĩ³tã³la².

7 Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sĩ¹na¹jau³su²
Txa²wã¹sũ³na²hi²sen³kxai³lu²ĩ³hxi²kat1sa²sĩn¹na²hẽ³la².
Nũ³kxũn³sa²sĩn¹nxa³kxan²ti³ Sũ³na²
wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³sĩn¹to³ha¹wa². Nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na² nũ³kxũn³ju³ta² a²nũ²a²nãu³xa²
ĩ³yau¹ũ³si¹hai¹na¹jau³su² nũ³kxũn³nxa³ju³ta²
yũ³sĩ¹na¹wa². Kwa³ta³lẽ³na²kxĩh³nxẽ¹nhũ³sĩ¹na¹wa².

Txa²wā¹sũ³na² so¹lxi³ nũ³kxũn³jah¹lai²la¹wa².
 Nxe³sxã³ Sũ³na² wãn³txa² ĩ³yau¹ũ³si¹sĩ¹na¹jau³su²
 wxi²kan¹txi³ ĩ³ye³ti³hit1sa²sĩn¹na³la².

8 A²nũ²a² ã³xa² ye³ka³lxa¹txi³
 ã³sa²ki³wa³ti³kxi²sxã³ khãuh³lxa³ti³sain¹kxan²ti³
 hai³txi³ ã³nhxi²kat1sai¹nxa³hẽ³la².
 Wã³wã³ta³kxi²nha¹to³ha¹kxan²ti³ hai³txi³
 yxo²i²a¹ju³ta² ã³na¹la³kxi²nha²nxa³hẽ³la².

9 Ko¹ko¹sain¹tũ³ka³txa² ka³lxa¹khai¹xain¹kxan²ti³
 hai³txi³ txa²ya³lxa² hxi³kxi²sa²nxa³hẽ³la².
 ĩ³yĩx1tot3sxã³ ã³na¹sain¹to³kxan²ti³ hai³txi³
 ya³lu²sa²nxa³hẽ³la².

10 Je³su²jah³la² ya³lu²kxi²nẽ³ju³ta²
 ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹ha²kxai³ a³lan²ta² hã¹nxe³ti³xa¹
 su²lhã³te³lhxã³ sain¹to³nha²hẽ³la².
 Yxãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la² ka³ten³su²
 ĩ³sa²yxau³si¹jah¹lai²nãn²tu³ ĩ³hxi²kat1sa²ju³ta²
 ĩ²sai¹nha²kxai³ hai³txi³ hxi²kan¹txi³
 su²lhã³sai¹nxa³hẽ³la².

11 Je³su²jah³la² yxo²i²ai¹nxa³tũ³ka³txai²na²
 sa²kxai³lu² Je³su²jah³lai²na² wãn³txa²
 ĩ³yau¹ũ³ai¹na¹ju³ta² te³nai¹nxa³wa².
 Nxai¹nxa³ha²kxai³ su²lhã³sain¹ju³ta² so¹lxi³
 o²la³kxi²sain¹na³la². Nxe³yãn¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
 ĩ³hxi²kat1sa²ju³ta² ĩ²sain¹na³la². Nxe³sxã³
 Txa²wā¹sũ³na² ĩ³ye³kxi²sa²te³nah¹lxi¹:

— Khãuh³lxa³txi³nxain¹tu¹wi¹. Nx-
 ain¹tãu³ãn²tu³ta¹ ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹txi³nxa²ha¹tu¹wi¹.
 Nxe³nxa²ha¹kxai²nãn²tu³ nxe³na¹ju³ta² ĩ²ain¹tu¹wi¹.
 Jã¹nxe³nxa²ha¹ju³ta²li² wain³na³li¹. Txa²wā¹sũ³na²
 nxe³sa²to³nha³la².

12 Nxe³ha²kxai³ Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wãn³txa²

ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹ha²kxai³ khãuh³lxa³txi³nha²sxã³
ya³lu²na¹ju³ta³nũ³a² yũ³khai¹nx2na³la².
Nxe³nha¹ju³ta²nãn¹ta¹kxa²ya³lhu²
khãuh³lxa³txi³nha¹ha²kxai³ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
ka³te³na²wi¹tãu³la³yũ³sxã³yxau³yah³lxi¹lxa².

13 A²kxã³nxa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
ũ³wha³li¹ta¹hxai²hẽ¹la². Ū³wha³li¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹wi¹.
Nxa¹ha²kxai³ jau³jau¹xai²na² ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²sa¹wi¹.
Nxe³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²u¹jã¹nxũ³na¹ha²kxai³
Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² yxo²ĩ²a¹ha²kxai³
jau¹xain²txi³ ĩ³yau¹ũ³jah¹lo²su²nũ³na¹wa².

14 Nxe³na¹ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
Je³su²jah³la² Txa²wã¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su²
ha²kxai³ nxe³jah¹la² sa²kxai³lu² a²kxã³nxa²
ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²si¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³kxa² yã¹nxe³sxã³ kã³nãu³a¹ Je³su²jah³la²
ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hit1sxa²i²kxai³ jã¹nxe²
ka³ten³su² ĩ³sa²yxau³xi²ti³hit1sa²nũ³tu¹wa².
Nxe³sa³kxai²nãn²tu³ txai²na² wxa²nũ³ka³txai²na²
nxe³sxã³ ã³sa²so¹xi²nẽ³lhxã³ a²yxau³ju³khai³xa²
ũh³wxe²xai³nẽ³tu¹wa².

15 Jã¹nxa¹jut3su² khãuh³lxa³ti³hit1sa²ju³ta³tã²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³jau³xai²la¹wa², nũ³kxũn³sxã³
yxo²ĩ²si¹nx3ti³jau³sa³. Nxe³kxai²nãn²tu³
Txa²wã¹sũ³na² thã³ti³la² a³lxi²nẽ³kxe³su²
txa²wã¹nũ³ka³txi³ki³na¹xai²na² ã³ka³lxa¹ton³sxã³
thã³ti³la² a³lxi²nẽ³tu¹wa². Nxe³nẽ³kxai²nãn²tu³
Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²yah³lxin¹ju³ta²li²
ã³kã²non³khai¹tu¹wa². Nxe³kxai²nãn²tu³ta¹
Txa²wã¹sũ³na² wxi²kin³ti³ton³ju³ta²li²
ã³kã²non³nũn³tu¹wa².

Yxo²i²nha¹kxe³su² ka³ten³ti³ yxau²xai³ki³jau³su²

16 Jā¹nxe³jut³su² yxo²i²ki³ju³ta²
hxi²tha²on³ki³sxa³lho³la². Txa²wā¹sī³na²
ko³nxe³ton³nē³kxan²ti³ txa²wā¹wi¹tāu³a² a³lan²ta²
hāi¹nxe³ti³xa¹ ā³ta²ho³tē³na³la².

17 Jā¹nxe³ju³kxai³lu¹ khāuh³lxa³tē³nha²ki³ju³ta²
kāi²nxa³wa². Kxān³nāu³a¹ ne³ki³son³tu¹wa²
Nxe³tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² a²wxi²kin³ti³ton³ju³ta²
nxe³ti³hi¹tē³ju³tai²li² yxau²sa²tē³si¹nhē³tu¹wa².

18 Nxe³ki³sa²kxai³ yen³kxa² txa²wā¹yen³na²
i²ki³kxa² ten³sa²tā³sxā³ i²sxā³ yxo²kwain³ki³sxa³wa².
Yxān¹ta¹ hxi²kan¹txi³ i²ki³sxa³kxa²
yxou²kwain³ki³tā³la². Nxe³sxā³ i²ki³ki³ai²na²
kxān³su² yxau²xai³te²sxa³yu²hē³la². Yxān¹ta¹
hxi²kan¹txi³ i²ki³sxa³kxa² ā²la² kān³su²
yxau²sa²tē³tu¹wa².

5

1 Txa²wā¹nū²a²nāu³ai²na² sxi²hū³na³la².
Sxi²hai²li² tī³non³kxai²nān²tu³ sxi²ha² txa²hī³na²
wē³non³te³lhxā³ txon³ki³te²jai¹ti²tu³wa².
Te²yā¹nxe³ki³hū³nxe² txa²wā¹nū²ai²na² hī¹na²
hin¹te²ki³na¹xai²na² yah³lon¹nē³tu¹wa².
Yah³lon¹sxā³ ya³lu²ki³kxai²nān²tu³ nū¹ka³na¹
oh³nāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
tah²sī³na² sa²ta²lho³tē³tu¹wa². Wā²nxūh¹
we¹tē³tu¹wa². Nxe³nē³kxai²nān²tu³ hai³txi³
sīn³khon³ti³nē³ju³ta³nū³la³ yū²nxa³lho³la². Hāi¹sxā³
wi¹yxau³sa²tē³ki³tu¹wa², oh³xan¹ko³nāu³a¹sa³.

2 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹te²a² a²sī³na²
sa²wē³not³sa²ju³ta³nū³a² wah³nxe³khaix¹na¹wa².
Yxo²kwain³sxā³ wah³nxe³na¹wa².

3 Nxe³ha²kxai³ oh³xan¹te²a² a²sĩ³khai³nũ³a²
 sa²wẽ³not3sa²ju³ta³nũ³a² yũ³hĩ¹na²
 yuh³xan¹ta³sĩ³khai³su² na¹ju³ta² yũ²nxa³lho³la².
 A²yãu³ka³txi³khai³xa² so¹lxi³ nũ¹he¹ju³ta³la³
 yũ²nxa³lho³la². Oh³xan¹te²a² a²sĩ³na² txah²sĩ³na²
 sa²wẽ³not3sa²ju³ta³nũ³a² yũ³tu¹wa².

4 Jã¹nxa¹ha²kxai³ ti¹a² yxau²xai³la¹tãu³a²
 yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩ³nxe³sxã³ yxau²xai³la¹tãu³a²
 ãin²ta³kxi²nha²sxã³ wahx3na¹wa²
 Khãuh³lxa³txi³khaix1nha²sxã³ yxau²xai³la¹ha²kxai³
 ãin²ta³kxi²nha²sxã³ wahx3na¹wa².

— Txa²sĩ³khai³xa² ã³na¹a¹tũ¹xã¹. Nxe²nxa³wa².
 Yxãn¹ta¹:

— Oh³xan¹ta² sĩ³na² so¹lxi³ ã³wẽ³no³ta¹tũ¹xã¹.
 Nxa¹nha²wa². Te²yã¹nxe³sxã³ ka³te³na² wi¹tãu³a²
 sa²kxai³lu² yuh³xai²nãn¹ta³ko³xai²na² sĩ³nai²na²
 sa²sai¹kxa²hxat3tẽ³tu¹wa².

5 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² txah²sĩ³na²
 wẽ³no³tẽ³sĩ³nũ³a² ãu¹la³kxi²sa³na²hẽ³la².
 Jah¹lain²txi³ Txa²wã¹sũ³na² Yãu³ka³jxah¹la²
 ã³hũ¹sa³na²hẽ³la². Txa²wã¹sĩ³na²
 tah²sĩ³na² ã³hũ¹sa²ju³ta² ya²la³tu³
 a³la³kxi²si¹nhẽ³jau³nũ³ai²la¹wa².

6 Nxe³kxan²ti³ ya³lo³txi³khaix1sxã³ yxau²xai³lhxã³
 wah³nxe³na¹wa². Yuh³xai²na² yxau²xai³la¹tãu³a²
 yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩ³nxe³ha¹ju³ta²
 yxau²xai³la¹ju³ta²na² Txa²wã¹sũ³na² yxau³tãu³a²
 un²ta³kxi²na³la². Nxe³kxa²ha³ta³nxãn²ti³
 ya³lo³txi³khaix1sxã³ yxau²xai³lhxã³ wah³nxa¹wa².

7 Nxe³ha²kxai³ yxo²i²nha¹ju³ta²na² so¹lxi³
 yxau²xai³la¹wa². Hai³txi³ txa²ye³na² i²a¹ju³ta²
 yxau²xai³nxa³wa².

8 Nxe³ha²kxai³ ya³lo³txi³khai¹sa³nha²wa².
 Yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩn³nxe³ha¹ju³ta² ã³na¹sxã³
 ã³tĩ¹kxi²nha²ti³ten³sa³nha²wa². Na¹kxai²nãn²tu³
 nxe³hĩ¹na² Txa²wã¹sũ³na² yxau³ju³ta² ai³sxã³
 yxau²xai³la¹ju³ta² so¹lxi³ten³sa³nha²wa².

9 Yxãn¹ta¹ kwa²hãi¹nxe² ĩ³ka³lih³sa²ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa². Txa²wã¹sũ³na²
 ĩ³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxi³ten³sa³nha²wa².
 Ti¹ai²na² yuh³xan¹ta³sĩ³na² sĩn³nxe³sxã³
 yxau²xai³ta³nxa² oh³nãu³nũ¹ka³na¹
 yxau²xai³ta³nxa² ĩ²li³je³na¹ yxau²xai³la¹kxan²ti³
 Txa²wã¹sũ³na² ĩ³ka³lih³kxi²na¹ju³ta² so¹lxi³
 ten³sa³nha²wa².

10 Nxe³ha²kxai³ kã³nãu³a¹ Kris²tu³jah¹la²
 yen³nãu³a¹ ã³ka¹nha²ye²ki³tu¹wa².
 ã³ka¹nha²ye²ki³tãu³a¹ o²la³kxi²ki³ju³ta²
 ĩ²li³nẽ³tu¹wa². Nxe³ki³kxai²nãn²tu³
 wi¹jut³su² ta³nxa² ko³nxe³jut³su² ta³nxa²
 a³ya³txi²xai³nẽ³tu¹wa². Yuh³xan¹ko³xai²na²
 yxau³ki³tãu³a² o²la³kxi²ki³ju³ta² yo³ha²
 a³ya³ti³nẽ³tu¹wa².

Txa²wã¹sũ³na² a²ya³lhu²ti³hi¹tẽ³jau³su²

11 Nxe³ha²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a¹
 o²la³kxi²ki³kxa² yo³ha² a³ya³ti³nẽ³ju³ta²
 yũ³ki³sa²kxai³ Txa²wã¹sũ³na² o²nẽ³na³la².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Kris²tu³jah¹la²
 yxo²ĩ²si¹jau³su² a²nũ²a² a²yxo²ha³kxa¹
 ĩ³hen³txai¹na¹wa². Nxe³na¹ju³tai²li² wain³txi³
 kãĩ³ye²nha¹kxe³su² Txa²wã¹sũ³na² yen³nãu³a²
 e³lxah²lxi²na³la². Te²yã¹nxe² wxa²yen³nãu³a²
 e³lxah²lxi³ye²nũn³te²sĩ³lxi²na³la².

12 Nxe³na¹ha²kxai³ txai²na² sa²kxai³lu²
 wi¹kāi³a¹ju³ta² yxo²kāin²txi³ ī³ye³xa³lho³la².
 Nxe²nxa³ha²kxai³ Sū³na² ī³kaix¹so¹tū³ka³txi³su²
 ki³lxo³te²nāu³xa² ī³lxa³thi¹nai¹nxa³wa².
 Wān³txa² wi¹le³kxi²nū¹hain¹jau³xa² so¹lxi³
 yxo²kwai³no³tain¹na³la². Yxān¹ta¹ Sū³na² wān³txa²
 au³txi³ a²ē¹nāu³ai²na² ī³sa²hē²txa³lxi¹nxa³wa².
 A²nxe³tū¹ka³txai²li² wxā³nūh¹nx2tain¹kxai²nān²tu³
 au³txi³ a²ē¹nāu³ai²na² ī³sa²hē²txa³lxi³ju³ta²
 ī²ai¹nxa³ha²kxai³ ko³nxe³te²lot3sain¹ta¹hē¹la².
 Nxain¹kxai²nān²tu³ wain³txi³ kāi³sī¹na¹ju³ta²
 ī³ye³sxā³ ī³wa²lū³xain¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 ko³nxe³ti³ kāi³ain¹ju³ta² e³lxah²lxi³
 ī³yau¹ū³ain¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².

13 A²nxe³tū³ka³txai²na² a²ha³tih³xai²na²
 wān³txi³kxai³lu¹:
 — Pau²lah³lai²li² wen¹te²hū³jah¹lai²la¹wi¹.
 A²hoh³lxi³su² nxa³wi¹. Nxain¹jau³su² ta¹hē¹la².
 Nxe³to³ta¹ wen¹te²hū³jah¹lo²sa¹kxan²ti³
 Txa²wā¹sū³na² a²ten³jau³su² kāi³a¹wa². Jā¹nxe³sxā³
 tū¹ka³txai²na² wxa²nū³ka³txi³ ā³xai²na² ā¹ha²
 hā³tih³xai²na² wān³txi³kxai³lu¹:
 — Pau²lah³lai²li² kheh¹khai¹nxe³ha²kxai³ a²nū²a²
 ā³ke³tū¹ain¹na³li¹. Nxain¹jau³su² ta¹hē¹la².
 Nxe³ain¹kxan²ti³ wā²nxūh¹ o²la³kxin²nxa³wa².
 Hxi²nū¹nx2ti³te³lhxā³ o²la³kxi²na¹wa².

14 Kris²tu³jah¹la² a³lxi²nē³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 ā³wa³kxēn³ta³sxā³ yxau³ki³tā³la². Nxe³sxā³
 a²nū²a² ka³na³ka³na³jah¹la² so¹lxi³
 nxe³te²a² hi²sen³su² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 ya³lu²kxi²nūh¹nē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
 ya³lu²te²lo³tē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

15 Nxe³ha²kxai³ a²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
 ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³lha²kxai³ hai³txi³
 wã²nxũ^hlxi³sxã³ o²la³kxi²nẽ³ju³ta² so¹lxi³
 yũ³hĩ³kĩ³sxa³wa². Yxã¹ta¹ ya³lu²kxi²nũ¹nhẽ³jah¹la²
 so¹lxi³ yxau³nxũ^hhĩ³kĩ³tã³la². A²nxe³jah¹lai²li²
 ya³lu²kxi²nũ^hhĩ³lhan²ka³tu³ hã²wxã³txa³
 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu² ka³ten³su²
 ĩ³sa²yxau³xi²ti³hi¹tũ¹nhẽ³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 txa²wã¹ẽ¹nau³ai²na² wxa²wa²su¹tẽ³te³lha³ka².

16 Nxe³ha²kxai³ nxe³hĩ¹nãn¹te²tu³
 yuh³xai²nãn¹jah¹la² yã¹nxe³sxã³ a²nũ²a² te²li²
 a³la³kxi²ju³ta² ĩ³yĩ¹lin²nxa³lho³la². A²kxã³nxa²
 te²yã¹nxe² Kris²tu³jah¹la² ĩ³yĩ¹li²ha¹hẽ³la². Yxã¹ta¹
 hĩ¹nai²li² nxe²nxa³lho³la².

17 Nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² ã³nũ²kxi²sxã³
 yxau²xai³kĩ³kxai²nãn²tu³ txa²wã¹ẽ¹nau³ai²na²
 tah²lo³tẽ³na³la². Nxe³hĩ¹nãn¹te²tu³ ko³nxe³ti³
 kãi³sxã³ yxau²xai³kĩ³ju³tai³tã² ã³na¹kĩ³tã³la².
 Ha³lo²a² tah²lxi³ sa²wẽ³no³tũ¹nhẽ³na³la².

18 Txa²wã¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
 we¹tẽ³jah¹lai²la¹wa². We¹tẽ³te³na¹ Kris²tu³jah¹la²
 a²hxi²ka² sa²ta²lho³tẽ³na²hẽ³la². A²kxã³nxa³tã²
 a²ko¹ko¹su² ki³tai¹ti²tu³wa². Nxe³kĩ³kxan²ti³
 sa²ta²lho³tẽ³lhi¹nai²na¹ a²yã³lhu²ti³hit¹tẽ³na³la².
 Nxe³kxa²yu³su² Sũ³na² ko¹ko¹nũ³ka³txa²
 ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³na³la². ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³lha²kxai³
 Kris²tu³jah¹la² ya³lxi²hain¹kĩ³ju³ta³nũ³a²
 ĩ²hen³txain¹te³lhxã³kwa³na³nẽ³na³la².

19 ĩ³sa²si¹hã³kxi²nẽ³jau³xa²sa¹, Kris²tu³jah¹la²
 ã³nũ²kxi²sxã³ yxau²xai³lain¹kxai²nãn²tu³
 Txa²wã¹sũ³na² ya³lxi²ti³hi¹tain¹tu¹wa². Nx-
 ain¹kxai²nãn²tu³ ko³nxe³ti³ kãi³ain¹ju³ta²

yx²ha³kx¹a¹ ne³wā²na³kxi²ti³hi¹tain¹tu¹wa².
 Nxa²ha¹te¹ txai²na¹xai²na² nxe³ti³hit¹sa²te³nah¹lxi¹,
 a²nū²a² yxo²ha³kx¹a¹ ī³yau¹ū¹hai¹na¹ju³ta²
 ten³si¹hain¹jau³su² kwa³na³sa³na²hē³la².

20 Kris²tu³jah¹la² ī³sa²si¹hā³sa³ha²kxai³
 ī³ye³kxi¹nx²ta¹wa². Txa²wā¹sū³nu²khai³xa²
 ī³ye³kxi¹nx²ti³kxa² yā¹nxe² e³kxi¹nx²ta¹wa².
 Txa²wā¹sū³na²hi²sen³kxai³lu² ā³yā³lxi¹nx²ti³te³lhxā³
 nx²na³la². Sa²yx²ō²ā³ah³lxi³txa³hē¹la².

21 Nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² kō³nxe³ti³
 kāi³ti³hex¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³kxan²ta²
 Txa²wā¹sū³na²hi²sen³kxai³lu² kō³nxe³ti³
 kāi³ki³kxa² yo³ha² so²hxa³kxi²nē³jah¹lo²su²
 ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa², Kris²tu³jah¹la²sa³.
 Nxe³ha²kxai³ txa²wā¹ki³na¹xai²na²
 sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹la² a²nū²kxi²sxā³
 yxau³nū¹ki³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹
 wain³te²lo³tē³na³la².

6

1 Jā¹nxe³jut³su² Txa²wā¹sū³na²
 ya³lxi³nū¹sa²sīn¹na²hē³la². Nxe³nū¹sa²sī¹nha²kxai³
 Sū³na² a²wa³ka³la² wa³kon³kxi²sī¹na¹wa²,
 ī³hxi²kat¹sa²sī¹nha²kxai³la². Nxe³sa²sī¹nha²kxai³
 wxāi²kxai³ Txa²wā¹sū³na² kāin² thāi³ti³la²
 a³lxi¹nx²ti³ju³ta² kwa² ā³na¹yah³lxi³txa³hē¹la².

2 Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
 ain³kxi¹jah³lxi³hē¹la². Nxe³te³nah¹lxi¹:

— Wi¹lī²nx²ti³tāu³a² ain³kxi¹nx²ta¹wi¹. Nxe³ha²kxai³
 ā³non²ta³kxi¹nx²ta¹je³nāu³wa³kxa²
 wxa²kō³nxe³ti³ kāi³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³wa²su¹txa²lxa¹wi¹.

Txa²wā¹sũ³na² nxe³tah¹hxai²hē¹la².
 Nxe³ha²kxai³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hē¹la², Hī¹na¹
 Txa²wā¹sũ³na² ā³non²ta³kxi¹nx2ti³ju³ta² yũ²na³la².
 Wxa²ē¹nāu³ai²na² sa²wa²su¹txa²lxi³ju³ta² hī¹na²
 yũ²na³la².

³ Jā¹nxe³jut3su² ha²kxai³ ko³nxe³ti³
 o²la³kxi³na¹ju³ta² a³ya³ti³kxa²yan³txi³su²
 wi¹ju³ta² so¹lxi³ kãi³a¹wa². Nxe³ha²kxai³
 Txa²wā¹sũ³na² wãn³txa²ĩ³wã³wã³txi²si¹hai¹na¹ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa².

⁴ Ha³lo²a² i²li³ju³ta² ĩ³ha¹txi²na¹kxai²nãn²tu³
 Sũ³na² wãn³txai²na² so¹lxi³ wain³txi³
 sa²yo²we¹ti³ten³sa³nha²wa². Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 Sũ³na² sa³wit3su² ye²na¹kxe³su²
 ĩ²kxi¹xi²sah¹lxin¹tu¹wa². Ha³lo²a²
 ĩ²li³ju³ta² wi¹ta³nxa² ko³ta³nxa² nxe³ju³ta²
 nxe³kxauh²sa³kxai²nãn²tu³ ya³lo³txi²sa³nha²wa².
 A²nũ²a² sa²kxai³lu² Sũ³na² wãn³txa² sa²yo²ã³te²a²
 nxe³te²a² sa²kxai³lu² kōn³ton³kxi²sai¹nha²kxai³,
 txa²wa³ka³la² sa³te¹ju³ta³lot3sa³ha²kxai³, ha³lo²a²
 hxi²kan¹sa²nxa³kxe³su² hxi²kau³kaut3sa³ha²kxai³,
 Nxe³sa³kxan²ti³ya³lo³txi²sa³nha²wa².

⁵ Kāin² ĩ³wait1sai¹nha²kxai³ ye³ka³lxa¹txi³
 sxi²ha² kan²thĩ³na² ũ³ti¹kxi²sai¹nha²kxai³, a²nũ²a²
 ko³nxe³thin¹tũ³ka³txa² ā³nhai¹nha³kxi²sai¹nha²kxai³
 khāuhx3sai¹nha²kxai³ nxe³sain¹to³hxai²na²hē³la².
 Te²yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sũ³na² wa³ka³la²
 wa³kon³sxā³ hxi²tha³khaix1sa²to³ha²kxai³
 wa³ka³lai²li² kãi³a³lan²to³ha¹ha²kxai³
 he³ja³lut2sa²to³ha²kxai³ nxe²yxau²xai³lhxai²na¹hē³la².

⁶ Wi¹lhin¹sxā³ kãi³a¹ha²kxai³ Txa²wā¹sũ³na²
 wa³ka³la² e³la¹ kãi³a¹wa². Txa²wā¹sũ³na²
 wãn³txa² wi¹jau³xa² wxi²kan¹txi³

ĩ³hen³txi³na¹wa². Ya³nān³ta³ki²la²sxā³
 o²la³kxi²na¹wa². A²nũ²a² yxo²ha³kxa¹
 thāi³ti³la² ā³non²ta³kxai¹na¹wa². Txa²wā¹sũ³na²
 Yāu³ka³jxah¹la² nxũ²kwai³yxau³sa²na³la².
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² yxo²ĩ²tũ³ka³txa²
 yxo²ha³kxa¹ a³li²nyhu¹a¹wa².

7 Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² so¹li³ ya²la³lyau³xa²
 so¹li³ ĩ³hen³txi³na¹wa². Txa²wā¹sũ³na²
 ĩ³hxi²kat1sa³na²hē³la². ĩ³nu³kxũn³ti³sa³na²hē³la².
 Nxe³sa³ha²kxai³ so³ta²to² te²hũ³na¹wa².
 Nxe³tũ³ka³txai²na² sa²kxai³lu² ha³lo²a²
 ha³nxe³li³ju³ta² ĩ³ha¹txain¹kxai²nān²tu³
 nũ³kxũn³txi³ he¹kxi² wai³nxa³ju³ta²
 ĩ²ain¹kxai²nān²tu³ sa²wai³kxi²te³lhxā³ o²la³kxi²
 nxain¹te²ju²hē³la². Te²a² yā¹nxe³jut3sũ³nxe²
 Txa²wā¹sũ³na²li² ĩ³hxi²kat1sa³ha²kxai³ kō³nxe³ju³ta²
 ā³na¹la³kxi²la² nxe² sa²tē³a¹wa². Nxe³ha²kxai³
 a²wi¹ju³ta² so¹li³ sa²wai³kxi²so¹na¹wa².

8 A²nũ²a² ĩ²li³te²a² sa²nēn¹kxi²sain¹ta³nxa²
 sa²yo²ā³ta³nxa² nxe³sa³kxan²ti³ Txa²wā¹sũ³na²
 sa²yo²ā³nxa³wa². Te²yā¹nxe² kō³nxe³ti³
 e³kxi²ta³nxa² wi¹le³kxi²ta³nxa² nxe³sa³kxan²ti³
 Txa²wā¹sũ³na² sa²yo²ā³nxa³wa². Jā¹nxe³sxā³
 ya²la³lyau³xa² so¹li³ e³a¹kxan²ti³:

— Jah¹lai²li² a²nũ²a² ā³ke³tũ¹jah¹lai²la¹wi¹.
 Nxe² ki³ha¹kxi²sain¹sxā³ nxe³sain¹toh³na³la².
 Nxe³sain¹kxan²ti³ Txa²wā¹sũ³na² sa²yo²ā³nxa³wa².

9 Tũ¹ka³txa² a²ha³tih³xa² ĩ²sai¹nxa³hē³la².
 Yxān¹ta¹ nũ³ka³txi³ ā³xa² ĩ²sain¹na²hē³la².
 A²ha³tih³xai²na² ya³lu²ye²na¹ju³ta² ĩ²sain¹na²hē³la².
 Yxān¹ta¹ ka³ten³su² yxau³ye¹nx2ta¹ta¹ti²tu³wa².
 Khāuh³lxa³ti³sain¹kxan²ti³ hai³txi³

ya³lun²nxa³hē³la².

10 Ī³āin²ta³kxi²sain¹kxan²ti³ au³txi³
 ka³li³sa³nha²wa². Yen³kxi³khai³xa²
 yū³sa²nxa³kxan²ti³ oh³xai²nān¹ta² yen³kxa²
 ū³hū¹sa²kxi³sa¹wa², Txa²wā¹sū³na²
 ū³ye³wāx³sa²ju³ta²sa³. Yen³kxi³khai³xa²
 yū³sa²nxa³kxan²ti³ nū¹ka³na¹ oh³xai²nān¹ta²
 yen³kxa²yū³khaix¹na¹wa².

11 Ko³rīn²to²thi³na² yxau³yah³lxin¹te² ī³nxa²
 txa²wā³tā³syah¹lxī¹lxa². Nxe³jah³lxī³wxa². E³la¹
 e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxī²khai¹nxe³nx2ta¹nha²wa².

12 Txa²ē¹nāu³ai²na² au³txi³ a³lxī¹nx2ta¹ju³ta²
 ū³h³wxe³nū¹nx2ta¹nha²wa². Jā¹nxe³sa²sxā³
 wxāi²na² sa²kxai³lu² a³lxī²syah¹lxin¹ju³ta²
 ū³h³wxe³nū¹syah¹lxa³lxa².

13 Txa²wē³ha³lxa² yā¹nxe² e³kxi¹nx2ta¹wa².
 A³lxī¹nx2ta¹kxai²yā¹nxe² a³lxī²sah¹lxī³hē¹la².

Yxo²i²xa³te²la³ ā³ya³lxī²ki³jau³su²

14 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²i²xa³te²a²
 ā³ya³lxī²nyhu¹ah³lxī³txa³hē¹la². A²nū²a²
 wain³txi³ kâi³te²na² kō³nxe³ti³ kâi³te²na²
 nxe³sxā³ ya³lxī³nyhu¹sxā³ yxau³te²sxa³yu²hē³la².
 Te²yā¹nxe³sxā³ a²nū²a² ha²te¹ta² a²wa³kxēn³yah³la²
 ka³nxah³ta² a²wa³kxēn³yah³la² nxe³sxā³ hxi²kan¹txi³
 ya³lxī²nyhu¹sxā³ ai³te²sxa³yu²hē³la².

15 Te²yā¹nxe³sxā³ Kris²tu³jah¹la² sa²kxai³lu²
 Sa³ta³na²jah¹la² sa²kxai³lu² hxi²kan¹txi³
 ya³lxī³nyha¹te²sxa³yu²hē¹la². Kris²tu³jah¹la²
 wān³txa² yxo²i²jah¹lai²na² a²ē¹nān¹jau³xa²
 ha³na³ka³lxī³ni² yxo²i²xa³jah¹lai²na² a²ē¹nān¹jau³la³
 ha³na³ka³lxī³ni² nxe³te²ju²hē³la².

16 Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ã³wi¹hain¹to³te²a²
 ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ Txa²wã¹sũ³nu²su²
 ki³lxo³nxe³te²a² sxi²ha² ã³wi¹hain¹to³te²a²
 ha³na³ka³lxi³nha²kxai³ te²ju²hẽ³la². Nxe³sxã³
 yxo²i²ki³tũ³ka³txi³ki³na¹xai²na² sa²kxai³lu²
 Txa²wã¹sũ³na² sxi²ha² ka³ten³su² thĩ³nhũ³ki³tã³la².
 Nxe³sxã³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu²
 e³kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². E³kxi²te³nah¹lxi¹:

— Tũ¹ka³txai²na² ya³lxi²hain¹sxã³
 nxũ²kwai³yxau³ai¹na¹tu¹wi¹. Na¹kxai²nãn²tu³
 A²sũ³nu²su² yai¹na¹tu¹wi¹. Nxe³te²nãu³xa²
 Txa²sa³wi³ha³lxi³su² ti³hi¹tai¹na¹tu¹wi¹.

Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

17 Te²yã¹nxe³jau³xa² Ju³te²a² nũ³ka³txu¹tai²na²
 a²ne³nxẽ³na² ãh¹e³te³nah¹lxi¹:

— Yxo²i²xa³tũ³ka³txai²na² kã³i³hxai²kxai³
 jã¹xah³lxi³ta³lxi¹. Kõ³nxe³ju³ta²
 wxa²wxai³yah³lxi³txa³hẽ¹li¹.
 Wxa²wxai³yah³lxan³kxai²nãn²tu³ wi¹lhin¹sxã³
 i²nx2ta¹tu¹wi¹.

18 Wi¹lhin¹sxã³ i²nx2ta¹kxai²nãn²tu³
 wxa²wĩ³nu²su² ye¹nx2ta¹tu¹wi¹.
 Nxe³sxã³ txa²wẽ³ha³lxi³lot3txa²lxa¹tu¹wi¹.
 Txai²na¹xai²na² Sũ³na² nũ³kxũn³khaix1nxe³sxã³
 A²si³yxau³kah³lo²na¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹wi¹.

Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

7

1 Txa²ya³lxi³yah³lxi¹lxa². A³lxi¹nx2ta¹wa².
 Jau¹xai²na² ha³kxa¹ ain³kxi²ki³jau³xai²la¹wa².
 Txa²wã¹nũ²a² kõ³nxe³ti³ kã³ki³ju³ta² ã³na¹i²,
 txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² kõ³nxe³ti³ ain³nha¹jau³xa²
 ã³na¹i² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa² so¹lxi³

sa²yxo²wet1sxã³ yxau²xai³li² nxe³a³sah¹lxi³wxa².
 Nxe³ki³kxai²nãn²tu³ txa²wã¹nũ²a²nãu³a² whã²na¹
 wxa²hxa³kxa²ti³sxã³ wxe²xai³nẽ³tu¹wa².
 Txa²wã¹sũ³na² kãin² sa²nẽn¹kxi²a³sah¹lxi³wxa².

Pau²lah³la²ĩ³ka³li³kxi²jau³su²

² Jã¹nxe³ju³kxai³lu¹ wxa²ẽ¹nãu³ai²na²
 wi¹lhit1sxã³ yxo²ĩ²nha²ya³sah¹lxi³hẽ¹la².
 Kō³nxe³te²lot3sain¹te²na² ain³kxain¹yah³lxi³txa³hẽ¹la².
 Wxa²nũ³ka³txi³ ĩ³nxa² ĩ²li³te²a³ hai³txi³ kō³nxe³ti³
 kãĩ³ũh¹nx2ti³nxa³ha²kxai³ hai³txi³ ĩ³ki³ha¹kxi²sxã³
 ĩ³tih³nxe³nx2ta¹ju³ta³la³ yũ²nxa³ha²kxai³
 hai³txi³ ã³ke³tũ¹nx2ti³sxã³ wxa²yen³kxa²
 kãĩ³so¹kxi¹nx2ta¹ju³ta³la³ yũ²nxa³ha²kxai³
 nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

³ Nxe³na¹jau³xai²li² kō³nxe³ti³ ĩ³yĩ¹li¹nx2ta¹ju³ta²
 ten³te²txã³wa². ã²la² e³kxi¹nx2ta¹la².
 A³lxi¹nx2ta¹wa². ã³nũ²kxi²sxã³ yxau³ki³kxa²
 yã¹nxe³sxã³ ain³sa²tẽ³kxi¹lxa¹nx2ta¹wa²,
 wi¹yxau³tã³nxa² ya³lu²tã³nxa² nxe³na¹kxan²ti³na².

⁴ Yxo²ĩ²nx2ta¹wa². Kãin²ĩ³sa²nẽn¹kxi¹nx2ta¹nha²wa².
 Sa²ye³kwẽ²kxi²sah¹lxin¹nha²wa². Khãuh³lxa³ti³khaix1sain¹kxan²ti³
 txa²ẽ¹na² au³txi³ ka³li³ha¹ju³ta² wa³kxi³
 wxe³nha¹wa².

⁵ Nxa²ha¹te¹ Ma³se³to²na²kō³xai²na²
 ã³wih¹sxã³ ai³lha²thet3ta¹hi¹nãn¹te²tu³
 ĩ³ye¹nxi²na¹ju³ta² yũ³tu³nxa³hẽ³la². Yxo²xũn³txi³
 ĩ³kwãĩ²kxi²sa²te²a² yũ³ha²kxai³ txa²ẽ¹nãu³ai²na²
 au³txi³ yuh³lxi³khaix1sa³hẽ¹la².

⁶ Nxe³na¹ka³tu³ Txa²wã¹sũ³na² sa²kxai³lu²
 a²nũ²a² yuh³lxi³te²a² ã³non²ta³kxi²jah¹lai²la¹wa².
 Jã¹nxe³sa³hẽ¹la². Ti²to³jah¹lai¹tã² wxã³hi¹na¹
 ĩ³ya³lot3ti²lot3sai¹nhẽ¹la².

7 Nxe³kxa²yu³su² wxa²ha³ta³nxa²
 i³hen³txi³sain¹na²hē³la². Ti²to³jah¹la²
 sa²ye³kwē²kxi²sah¹lxin¹ju³ta²nū³a²
 i³hen³txi³sain¹na²hē³la². Ne³kan²kxi²sah¹lxi³ta¹hxā³nhē¹la².
 i³ye³i³yon²ta³kxi²sa²te³lhxā³ sah¹lxi³ta¹hī¹nhē¹la².
 Nxe³sah³lxin¹jut³su² ka³lih³khaix¹sa³hē¹la².

8 Txa²ha³teh³nxā³nxai³tā² ũ³wha²li¹la¹txā³nxai³tā²
 i³āin²ta³lxi³nx2ta¹kxan²ti³ ũ³wha²li¹la¹hī¹na¹
 hai³txi³ yu³tā³lxi³ti³ e³kxi²nha²nxa³hē¹la².
 A²hī¹na¹ i³āin²ta³lxai¹na¹tū¹xā¹. Nxa¹hē¹la².
 A²nxe³txā³nxa² txa²ha³teh³nxā³nxai³tā² yan¹nāu³a¹
 ha³la³jen¹nāu³a¹ i³āin²ta³lxi³nx2ta¹jau³xa²
 ain³kxi²na¹hī¹na¹ ũ³wha²li¹la¹ju³ta³nū³a²
 yu³tā³lxi³ti³ e³kxi²nha¹hē¹la².

9 Nxe³na¹ta¹ hī¹na² ka³li³sa³nha²wa².
 Txa²ha³teh³nxā³nxai³tā² i³āin²ta³lxi³nx2ta¹jau³xa²
 i³ka³li³sa²nxa³hē¹la². Yxān¹ta¹
 i³āin²ta³lxi³jah³lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 yu³tā³lxi³ti³ ain³nyha¹lxi³ta¹hī¹nhē¹la².
 Txa²wā¹sū³na²hi²sen³su²i³āin²ta³lxi³nx2ti³na²hē³la²,
 kō³nxe³ti³ kăi³yah³lxin¹ju³tai³tā²
 ā³na¹si¹yhah³lxin¹jau³sa². Nxe³ha²kxai³
 ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā² wain³na²hē³la².

10 Txa²wā¹sū³na² hxi²ka² i³āin²ta³kxi²nē³na³la²,
 kō³nxe³ti³ kăi³kī³ju³ta² ā³na¹si¹nhē³jau³sa².
 Ā³na¹kī³kxai²nān²tu³ txa²wā¹ē¹nāu³ai²na²
 wxa²hau³kō³tē³lhī³nx2na³la². Nxe³ju³tai²li²
 ka³lih³kxi²sa²na³la². Yxān¹ta¹ yuh³xai²nān¹jah¹la²
 hxi²ka² i³āin²ta³kxi²nē³kxai²nān²tu³ hai³txi³
 a²kō³nxe³ti³ kăi³kī³ju³ta² ā³na¹hī³kī³sxa³wa².
 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² ha³lo²a² ā³wih¹ju³ta³nū³a²
 yū²nxa³lho³la².

11 Txa²wā¹sũ³na² sa²kxai³lu²ĩ³ain²ta³lxi³nx2ti³ju³tan¹te²kxa³ya³ll
 wxi²kan¹txi³ ain³nyhah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
 Hã²wxãn³txa³ kō³nxe³ti³ kãi³ju³ta¹li²
 ă³wa²sut1sxă³ yxau³yah³lxin¹kxe³su²
 wã²nã³ũh¹sah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². ĩ³ău²lxah¹lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
 Txa²wā¹sũ³na² ĩ³an³ta³kxi¹nx2ti³kxa²yan³txi³su²
 hxi²waun³txi³yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
 Ne³kan²kxi²sah¹lxi³ta¹hxă³nhẽ¹la². Wã²nxũh¹
 hxi²kan¹txi³ wi¹lhau³kot3jah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².
 Kō³nxe³ti³ kãi³jah¹lai¹tă² ĩ³wait1si¹yhah³lxin¹jau³su²
 o²la³kxi²yah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la². Ju¹ta¹na²
 a²yxō²ha³kxa¹ Txa²wā¹sũ³na² kãi³si¹nx2ti³na²hẽ³la².
 Ă²la² sa²yxō²we¹jah³lxi³ta¹hi¹nhẽ¹la².

12 Nxe³na¹ha²kxai³ a²kxă³nxa²
 ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Kō³nxe³ti³
 kãi³jah¹la² sa²wai³wai³jut3su² ta³nxa²
 khăuh³lxa³tẽ³nh²jah¹la² ĩ³tih³nxe³nx2ti³jut3su²
 ta³nxa² ũ³wha²li¹lhũ³nx2ti³nxa³hẽ³la².
 Yxăn¹ta¹ Txa²wā¹sũ³na² yen³nău³a¹
 txa²wăn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai²na²
 sa²wai³wait3sxă³ sa²yxō²wet1sah³lxin¹ju³ta²
 e³lxah²lxi³ye¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

13 Nxe³na¹jau³su² sa²ye³kwẽ²kxi²sah¹lxin¹nha²wa².
 Nxe³sah¹lxin¹ju³tan¹te²kxa³ya³kxai³la¹
 Ti²to³jah¹la² ka³lih³kxi²la²nha² wxă³ha²kxai³
 ka³lih³khaix1sa²nũn³nha²wa². Jah¹lai²na²
 hxi²waun³ta³kxi²nx2ti³ju³ta¹tă²ă³wxe³nũh¹yah³lxi¹lxa².

14 A²kxă³nxa² wxa²ha³ta³nxa²
 wi¹le³kxi²khai¹nxũ¹hai¹na¹hẽ³la².
 Nxe³na¹kxan²ta² ĩ³ain²ta³kxi²si¹sah¹lxa³nhẽ¹la².
 Wăn³txa² e³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tă²
 ya²la³lyau³xa² so¹lxi³ e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

Te²yā¹nxe³sxā³ ĩ³hen³txi³nũh¹nx2tai¹na¹jau³xa²
ya²la³tu³je¹nx2ti³na³la².

15 Sa²yo²we¹tain¹yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la². Sũ³na²
wãn³txa² sa²yo²ã³ti³ten³yah³lxi³ta¹hxa³nhē¹la².
Nxe³ha²kxai³ a³lxi²nx2ti³ju³ta²ã²la²kãi²non³na³la².

16 Jã¹nxe³na¹jut3su² ka³lih³khaix1sa³nha²wa².
Ha³lo²a² ĩ²li³ju³ta² hxi²ka¹ka¹nha²la² txa²yen³nãu³a²
yxau³yah³lxi¹lxa².

8

Txa²wã¹yen³kxa²wã²nhũh¹jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ Ma³se³to²na²ko³nãu³ai²na²
yo²ĩ²tũ³ka³txi³nãu³xai²na² kãi³ain¹ju³ta²
ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa². Txa²wã¹sũ³na² kãin²
thãĩ³ti³la² a³lxi²ju³ta² ĩ³yau¹ũ³nx2ta¹tu¹wa².

2 A²ẽ¹nãu³ai²na²khãuh³lxa³tẽ³nha²khaix1nhai¹nha²kxai³
ko³ton³khai¹xain¹ta¹hē¹la². Nxe³kxan²ti³
au³txi³ ka³lih³si¹jau³su² hxi²kxãu³sxã³
ũ³hũ¹ain¹ta¹xa³hē¹la². Yen³kxa²
hxi²txa³yain¹kxan²ti³ ũ³yho³hi²txã³nxa²
hxi²kxãu³sxã³wã²nhũ¹nyhain¹ta¹xa³hē¹la².

3 Yen³kxa² yũ³ain¹kxa² wã²nhũ¹nyhain¹ta¹hē¹la².
Nxe³nyhain¹kxa²yu³su² ya³lo³txi³khai¹nxe³sxã³
ã²la² kãin² ũ³hũ¹nyhain¹ta¹hē¹la². Ya²la³tu³tã³la².
Kwa³na³ain¹nxa³kxan²ti³ ya³lo³txi³nyhain¹ta¹hē¹la².

4 Nxe³sxã³e³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹:
— Txa²wã¹sũ³na² yxo²ĩ³ain¹te²a²
Ju³te²a²ko³xan¹te²a²ã³non²ta³kxi²ti³ten³sa²sĩn¹nha²wi¹.
Nxe³sain¹na²hē³la². Nxe³jau³xa² ye³ka³lxa¹txi³
e³kxi²sain¹to³nha²hē³la².

5 Nxe³ain¹nũ²la² ten³si¹hai¹na¹kxa²yu³su²
Txa²wã¹sũ³nai²li² sa²yo²wet1sãn²nũ²la²

hā²wxān³txa³ sa²yxo²wet1sain¹nūn³na²hē³la²,
Txa²wā¹sū³na²ten³jau³su²ha²kxai³la².

6 Nxa²ha¹te¹ nxai¹nha²kxai³ Ti²to³jah¹la²
sa²kxai³lu² yen³kxa² ī³sa²si¹hā³ ā³si³wxe³jah¹lai²na²
ī³ye³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Ko³rīn²to²thī³na² ā³nxai³txu¹li¹. Yen³kxa²
wā²nhūh¹sxā³ ū³hū¹nyhain¹te³na³li¹. Yen³kxi³
txa²te²nāu³xa² a³lxi²nūn²ta³kxi²tū³ka³txi³su²
ha²kxai³ ū³hū¹nyhain¹te³na³li¹. Nxe³ha²kxai³
ā³nxai³sxā³ī²txai¹nū¹li¹. Nxe³na¹hē³la².

7 Nxe³ju³tai²li² a²nū²a² yxo²ha³kxa¹
ā³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Yxo²ī²yah³lxin¹kxa²
kāi²nha²kxai³, Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
kāin² ī³hen³txi³yah³lxi¹nha²kxai³ a²hoh³lxi³su²
khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³, a²nū²a² ā³xa²
ā³non²ta³kxi²ju³ta² ten³khai¹yxah³lxi¹nha²kxai³,
a³lxi²khai¹syah¹lxi¹nha²kxai³, nxe³ju³tai²na²
yxo²ha³kxa¹ ā³sen³sai¹ain¹yah³lxi¹lxa². Nxe³ha²kxai³
ā²la² kāi²non³sxā³ a²nū²a² ā³xa² wxa²yen³kxa²
wā²nhū¹ain¹yah³lxin¹ju³ta²ten³sa³nha²wa².

8 Na¹jau³jau¹xai²na² kwa³na³nx2ti³nxa³lho³la².
Yxān¹ta¹yxo²ī²tū³ka³txai²li²ya³lo³txi³khai¹xain¹ju³ta²
ī³yau¹ū¹nx2ti³te³lhxā³ ye¹nx2ta¹wa².
Nxe³nx2ta¹kxi²nān²tū³ya²la³tū³kāin²a³lxi²ta³nxa²
jū¹nxe²so¹lxi³a³lxi²ta³nxa²sah¹lxin¹ju³ta²
a³ya³ti¹nx2ta¹tu¹wa².

9 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹la²
Je³su²Kris²tu³jah¹lo²su²te²kxi³lu²
kā³nxai³kxi³Txa²wā¹sū³na²yxau³ju³ta²
yxau³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Txa²wā¹sū³na²
yen³kxa²ha³kxa¹yū³ya³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

Yxān¹ta¹ kāin² thāi³ti³la² a³lxi²nē³nha²kxai³
 yen³kxai²li² a³lxi²nxa³ha²kxai³ ha³lo²ai²na²
 a³lxi²nxa³ha²kxai³, ju¹ta²na² a²yxo²ha³kxa¹
 ā³na¹nū²la² yen³kxi³txa²jah¹la² yā¹nxe³sxā³
 a³ka³nxi²sxā³ wxā³nū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Yen³kxa² ā³na¹ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 Nxe³ha²kxai³ yen³kxi³sih¹nx2ti³jau³su²
 nxe³nx2ti³kxe³su² yen³kxih³yah³lxi¹lxa².
 Nxe³nx2ti³sxā³ yen³kxi³ txa²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa²,
 Je³su²jah³la²sa³.

10 Jā¹nxa¹ju³ta²li² kwē³ko³nhī¹nai³tā²
 yen³kxa² wā²nhū¹sxā³ ū³sa²si¹hā³yah³lxin¹ju³ta²
 ā³si³wxe³yah³lxin¹ta¹ti²tu³wa². Yah³lxi¹nha²kxai³
 hī¹na² ta³lun²yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wain³te²sī³lxih³na³la². A²wi¹lhī¹na² wxāi²na² so¹lxi³
 Ju³te²a²ko³xan¹te²a² yxo²i²tū³ka³txa² wxa²yen³kxa²
 wā²nhū¹sxā³ ū³sa²si¹hā³yah³lxi³ta¹hī¹nhē¹la².
 Hai³txi³ a²nū²a² ā³xai²na² sa²kxai³lu² yen³kxa²
 wā²nhū¹nyhain¹ta¹hxai²nxa³ti³ai¹ti²tu³wa².

11 Yxah³lxin¹ju³ta² yen³kxa² wā²nhū¹ain¹yah³lxin¹ju³ta²
 ā³na¹ah³lxi³txa³hē¹la². A²wi¹lhī¹na²
 ya³lo³jah¹lxin¹kxu¹ jā¹nxe³jah³lxi³hē¹la².
 Ū³yho³hi²txā³nxa² yū³yah³lxin¹kxa² yā¹nxe³sxā³
 wā²nhū¹txai¹yah³lxi³hē¹la².

12 Jā¹nxe³sxā³:

— Yo³hi²ki³a² yū³na¹kxa² wā²nhū¹ai¹na¹tū¹xā¹.
 Yxah³lxin¹kxai²nān²tu³ wxa²ē¹nāu³ai²na²
 ten³yah³lxin¹ju³ta³nū³a² Txa²wā¹sū³na²
 i²nx2ti³tu¹wa². Wi¹lhit1sxā³ i²nx2ti³tu¹wa².
 Yū³nx2ti³xa³kxe³su² Txa²wā¹sū³na²
 i³āin²txi³si¹nxa²lxi³xa³lho³la².

13-14 Jā¹nxe³ju³kxai³lu² kāin² wa³ka³li³yu³ta³lo³txa²lxi³ha²kxai³

a²nũ²a² ã³xa² wa³ka³la² ã³wa²sut1sxã³
 yxau³ai¹nha²kxai³ nxe³ju³ju¹ta²li²
 wai³nhĩ³nx2nxa³wa². Ten³te²txã³wa². Yxã¹ta¹
 wxã²na² yen³kxa² yũ³yah³lxi¹nha²kxai³
 wã²nhũ¹ain¹yah³lxin¹ju³ta² hĩ¹na²
 wain³na³la². Nxe³yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
 kã³nãu³a¹ yen³kxi³txa²yah³lxin¹kxai²nãn²tu³
 yen³kxa² yũ³ain¹te²a² te²yã¹nxe²
 ã³non²ta³kxi²xi¹nx2tain¹tu¹wa². Nxe³kxi³kxai²nãn²tu³
 a²yxō²ha³kxa¹ hau³kon³txi³hĩ³ki³tã³la².

15 Te²yã¹nxe³jau³xa² Txa²wã¹sũ³na² wãn³txa²
 ũ³wha²li¹jau³xai²na² nxe³te³nah¹lxi¹:

— Yain³txa² kãin² wxa²so¹te²su² te²a² hai³txi³
 wã³kon³ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹. Te²yã¹nxe³sxã³
 jũ¹nxa² so¹lxi³ wxa²so¹te²su² te²a² yain³txa²
 taut3ton³ta¹hxai²nxa³hẽ¹li¹.
 Nxe³yain¹ta¹hxai²hẽ¹la².

Ti²to³jah¹la² he¹jau³su²

16 Jã¹nxa¹jut3su² Ti²to³jah¹la² txai²yã¹nxe²
 kãi³nũn³na³la². ã³non²ta³kxi¹nx2ta¹ju³ta²
 ten³sa²hxai²kxai³ jãx1jah¹lo²su² nũn³na³la².
 Nxe³ju³ta²li² Txa²wã¹sũ³na² sa²nẽn¹kxi²to³ha¹wa².

17 A²nxe³jah¹lai²li² ain³kxi²sa³na²hẽ³la².
 Nxe³sa³kxa²yu³su²:

— Tũ¹ka³txai²li² ã³non²ta³kxi²na¹tũ¹xã¹.
 Nxe³nũh¹nx2ti³jau³su² ha²kxai³ wi¹lhi¹nha²kxai³
 wxã³sĩ²nx2ti³ju³ta³nũ³a² wã²nxũh¹
 âu¹la³kxi¹nx2ti³na³la², Ti²to³jah¹la²sa³.

18 Nxe³nx2ti³kxai²nãn²tu³ tĩ³nx2ti³kxai²nãn²tu³
 txa²yã³lxa² ĩ³sa²si¹hã³nũn³na¹tu¹wa².
 A²nxe³jah¹lai²li² txa²wã³tã³yah³lai²la¹wa².

Txa²wā¹sũ³na² yxo²ĩ²tũ³ka³txi³nāu³xa² yxo²ha³kxa¹
nxe²e³kxain¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² ĩ³hen³txi³jah¹lai²la¹wi¹.
Sa²nēn¹kxain¹ki³tu¹wi¹. Nxe³ain¹na³la².

19 Nxe³kxa²yu³su² yxo²ĩ²tũ³ka³txa² hxi²ka² ĩ²sxā³
sa²so¹ain¹na²hē³la². Ā³si³tē³kxi²sa²sīn¹si¹jau³su²
ĩ²sxā³ sa²so¹ain¹na²hē³la². Ū³yho³hi²ki³a² tē³sxā³
wā²nhũ¹ain¹jah¹lo²nũ³su² ā³si³tē³kxi²sa²sīn¹tu¹wa².
Nxe³kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sũ³na²
sa²nēn¹kxi²sī¹na¹tu¹wa². Te²yā¹nxe³sxā³ a³lxi²sxā³
ā³non²ta³kxi²waun¹nyhu¹ki³ju³ta² ĩ²nē³lain¹tu¹wa².

20 Nxe² ai³lya³sain¹sīn¹kxai²nān²tu³ a²nũ²a²
ĩ²li³te²a² kō³nxe³te²lot³sain¹sīn¹jau³nũ³a²
yũ³hĩ³nx²nxa³wa². Yxo²ĩ²sain¹sī¹nhĩ³nx²na³la².
Ū³yho³hi²ki³a² ki³ka³lxa¹txi³ tē³lxi²nha¹ha²kxai³
kō³nxe³ti³ ĩ³kwai²kxi²sain¹sīn¹kxa²yan³txi³su²
txa²wā¹lon³nāu³xa² ā³si³tē³kxi²sain¹sīn¹tu¹wa².

21 Wain³txi³ kãi³ũ¹nha¹ju³ta² ten³sa²sī¹nha²wa².
Txa²wā¹sũ³na² ye³nāin²txi³ a²nũ²a²nāu³xa²
ye³nāin²txi³ e³la¹ wain³txi³ kãi³ũ¹sī¹na¹ju³ta²
ten³sa²sīn¹nha²wa².

22 Jā¹nxe³ju³kxai³la¹ wxā³ye¹nx²ti³tāu³a²
txa²wā³tā³xa² ā³xai²na² ā³si³tē³la³kxain¹sxā³
sa²si¹hā³nũ³na¹tu¹wa². Kris²tu³jah¹lai²na²
wān³txa² sa²yxo²we¹jah¹lo²su² na³la².
Ā³non²ta³kxi¹nx²ti³ju³ta² so¹lxi³ ten³jah¹lo²su²
na³la². Ju¹tai²li² ĩ²sxā³ yxau²xai³la¹ha²kxai³
ya²la³tu³tā³la². Jā¹nxe³sxā³ wi¹le³kxi¹nx²ta¹jau³su²
yxo²ĩ²ha²kxai³ wxā³sī²nx²ti³ju³ta³nũ³a²
ten³khaix¹nx²na³la², ā³non²ta³kxi¹nx²ti³te³lha³ka³.

23 Nxe³nx²ha¹te¹ Ti²to³jah¹la² sa²kxai³lu²
ĩ²ũ³sa²jah¹lai²la¹wa². Wa³kon³kxi²ya³sain¹na²hē³la².

Nxa²ha¹te¹ a²wā³tā³xai²na² ā³si³tē³la³kxain¹te²na²
 sa²kxai³lu² yxo²i²tū³kā³txi³nāu³xa²
 ū³sa²si¹hā³jah¹lo²su² yah³na³la². Kris²tu³jah¹la²
 sa²nēn¹kxi²yah³na³la².

24 Nxe³ju³ta² a³lxi¹tain¹yah³lxi³hē¹la².
 Yah³lxin¹kxai²nān²tu³ yxo³i²tū³kā³txi³nāu³xai²na²
 a²yxo²ha³kxa¹ a³lxi²sah¹lxin¹ju³ta² e³la¹
 i²ain¹nūn³tu¹wa². Te²yā¹nxūn³sxā³
 sa²nēn¹kxi²si¹nx2ta¹jau³su² i³ye³kxai¹na¹jau³xai³tā²
 ya²la³tu³je¹nx2ti³tu¹wa².

9

Yxo²i²tū³kā³txi³kī³nāu³xa² i²ū³ūh¹kī³jau³su²

1 Yxo²i²tū³kā³txa² Ju³te²an¹ko³xa² yxau³te²nāu³xa²
 ā³non²ta³kxi²si¹hain¹yah³lxin¹jau³su²
 ū³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³xa³lho³la². Txa²wān³txa²
 yū³sa²nxa³wa². Ā²la² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

2 Ā³non²ta³kxain¹yah³lxin¹ju³ta² ten³yah³lxi¹lxa².
 Ju¹tai²li² i²te²sa¹wa². Nxe³ha²kxai³
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nāu³xa² yxo²i²tū³kā³txa²
 yxau³te²nāu³xai²na² nxe²e³kxai¹na¹hē³la².
 E³kxai¹na¹te³nah¹lxi¹:

— Txa²wā¹lon³ti³nāu³xa² Kre²sa²ko³xan¹te²nāu³xa²
 yo³hi²ki³a² wā²nhū¹te³lhxā³ Ju³te²an¹te²a²
 yxo²i²tū³kā³txa² nxe³ain¹na²hē³li¹,
 kwē³kxi³hī¹nai³tā²su¹. Nxai¹na¹jau³su²
 ain³kxi¹nx2tai¹nha²kxai³ kāin² ka³li³hain¹na²hē³la².
 Wxāi²yā¹nxe² kāi³ti³te³nain¹nūn³na²hē³la².

3 Jā¹nxai¹jut3su² txa²wā³tā³nāu³xai³tā²
 ū³sa²si¹hā³ū¹nx2ta¹tu¹wa². Nxe³na¹ju³tan¹te²kxa³ya³tu³ta¹
 wān³txa² wi¹le³kxi¹nx2ta¹jau³xai³tā²:

— Ya²la³tu³tā³li¹. Nxe³yah³lxin¹tu¹wa².
 Nxe³ha²kxai³ ũ³yho³hi²kī³ki³nũ³a²
 wā²nhũ¹yah³lxin¹ki³nũ³a² āu¹la³kxi²ta³lun²yah³lxin¹tu¹wa².
 Ju¹tai²li² nxe² yxo²i²nx2ta¹wa².

4 Nxe³yān¹tah¹lxi³na¹ nxe²nxa³ke³la³te²kxai³la¹
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²a² wxā³jah¹la²nāu³xa²
 ā³si³tē³la³kxi²sa³kxai²nān²tu³ āu¹la³kxi²
 ta³lun²yah²lxan³ke³la³te²kxai³ āu²li²sa²sī¹nh³nx2na³la².
 Nxe³sa²sīn¹kxan²ti³ āu²li²khaix¹yah³lxi³nũ³nh³nxa¹lxa².
 Yxo²i²nx2ti³sī¹na¹ha²kxai³ āu²li²khaix¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².

5 Jā¹nxe³na¹jut3su² txa²wā³tā³nāu³xa²
 ī³sa²si¹hā³ ne³ka²ta¹hai¹na¹hē³la²
 Yen³kxa² wā²nhũ¹yah³lxin¹ki³nũ³a²
 hau³ko³te³lhxā³ wxā³ain¹tu¹wa²
 A²kxā³nxai³tā² e³kxain¹yah³lxin¹kxa²
 hau³ko³je²yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ta³lun²ye²yah³lxi¹nha²kxai³
 ũ³wha¹yah³lxin¹tu¹wa². Yah³lxin¹kxai²nān²tu³
 wxā³na¹hī¹na² ũ³nhũ²ka¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².
 Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ wā²nxū^hlxi³sxā³
 ũ³nhũ²kxi²yah³lxin¹ju³ta² hxi²kxāu³sxā³
 wā²nhũ¹yah²lxan³ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².
 Kwa³na³nx2ti³nxa³ju³ta² e³lxah²lxi³tu¹wa².

6 Txa²wā¹e³kxi²nyhu¹kxi³jau³xai³tā³
 ain³kxi¹xi²nha¹jxah³lxi³hē¹la². Ain³kxi¹xi²nhyah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Yain³txa³ki³a² tē³sxā³ hxi²kxāu³txi³
 ũ³whī¹kī³kxai²nān²tu³ kxā³nāu³a¹ jū¹nxa²
 so¹hī³kī³tā³li¹. Yxān¹ta¹ yain³txa³ki³a²
 hxi²kxāu³kī³sxa³kxe³tu³ ũ³whī¹kī³kxai²nān²tu³
 kxā³nāu³a¹ yain³txa² kāin² so¹hī³kī³tā³li¹.
 Nxe³hxai²tai¹tu³wa². Nxe³kxa² yā¹nxe³sxā³ jū¹nxa²
 so¹lxi³ wā²nhũ¹yah³lxin¹kxai²nān²tu³ kxā³nāu³a¹

jũ¹nxa² so¹lxi³ so¹yah³lxin¹tu¹wa².

7 Te²yā¹nxe³sxā³ i²li³te²a² a²wān³txi³kxai³lu¹:

— Txa²yen³kxa² wā²nhũh¹nxa²sa²nxa³nhai¹.
 Nxēn¹ke³la³te²kxai³ wxa²yen³kxa²
 wā²nhũh¹txa³hē¹la². Te²yā¹nxe³nũn³nũ²la²
 a²nũ²ai²li² wxā³sxā³ kwa³na³nxa²kxai²nān²tu³
 wet¹txa³hē¹la². Yxān¹ta¹ wxa²ē¹nāu³ai²na²:

— Wi¹lhin¹sxā³ wā²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xā¹.
 Nxēn¹kxai²nān²tu³ Txa²wā¹sũ³na² a³lxi²nxa²tu¹wa².
 Ju¹tai²na² so¹lxi³ Txa²wā¹sũ³na² ten³na³la².

8 Txa²wā¹sũ³na² hi²sen³su² yen³kxa² wi¹kxa²
 whāi²na¹ hxi²kan¹txi³ ũ³hũ¹nx2ti³tu¹wa².
 Ten³nxa²lxi³kxa² ũ³hũ¹nx2ti³sān²sxā³ āh¹ kāin²
 ũ³hũ¹nx2ti³ju³ta³nũ³a² hxi²ka¹nhĩ³nx2na³la².
 Nxe³kxai²nān²tu³ wxa²yen³kxa²:

— Wā²nhũ¹ai¹na¹tũ¹xā¹. Nxĩn¹kxai²nān²tu³
 hxi²ka¹nhĩ³nxa¹la². Nxēn¹kxan²ti³ hai³txi³
 hxa³n³kxi¹nx2ti³xa³lho³la².

9 Jā¹nxe³jut³su² Txa²wā¹sũ³na²
 wha²li¹txā³nxi³tā² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² wi¹lhin¹te²a² a²yen³kxi³khai³xa² tē³sxā³
 wi¹lhit¹sxā³ wā²nhũ²xai³te²ju²hē³li¹.
 Yen³kxi³txa²te²a² wā²nhũ²xai³te²ju²hē³li¹.
 Hai³txi³ ā³na¹sxā³ wā²nhũ²tj³hex¹nx2nxa³wi¹.
 Nxe³ju³tan¹te²kxa³ya³kxai³lu² wain³txi³
 kāi³sxā³ yxau²xai³lha²tē³ain¹tu¹wi¹.

Nxe³ta¹hxi²ti³ai¹ti²tu³wa².

10 Te²yā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sũ³na² hi²sen³kxai³lu²
 yain³ta³ki³a² ũ³whĩ¹ki³ai²na² ũ³hũ² yain³tũ³xa²
 i³yain³kxi²ki³tũ³xa² ũ³hũ² nxe³nē³jah¹lai²la¹wa².
 Te²yā¹nxe³kxe³hũ³nxe² ũ³whĩ¹ki³kxa²
 yā¹nxe³kxe³hũ³nxe² yen³kxa² ũ³hũ²xai³nē³na³la².
 Nxe³nē³lha²kxai³ yen³kxa² ā²la² ka³lxa¹txi³

wā²nhūh¹ a²nū²a² ka³lxa¹txi³ ā³non²ta³kxi²
yah³lxin¹tu¹wa².

11 Txa²wā¹sū³nu²su² te²kxai³lu²
yen³kxi³ti³hit1txa²lxi³tu¹wa². Nxe³nxa²lxi³ha²kxai³
a²nū²a² ka³lxa¹te²a² ā³non²ta³kxain¹yah³lxi³hī³nxa¹lxa².
Nxe³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ ū³yho³hi²ki³a²
txa²hxi²ka² ū³sa²si¹hā³ūh¹sah²lxin¹ki³nū³a² ī²sxā³
ā³ne³wxe³ain¹na³na¹. Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
sa²kxai³lu² sa²nēn¹kxi²nyhain¹tu¹wa².

12 Nxe³sxā³ ū³yho³hi²ki³ai²li²
ū³sa²si¹hā³ūh¹ah³lxin¹ki³ai²li² ū³hū¹ta³lun²yah³lxin¹kxai²nān²tu³
ka³lih³khai¹xain¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na²
yxo²ī²tū³ka³txa² yen³kxi³txa²tū³ka³txai²li²
so¹kxi²nx2tain¹tu¹wa². Nxe³nx2tain¹kxa²yu³su²
Txa²wā¹sū³na² kāin² sa²nēn¹kxi²khaix1xain¹tu¹wa².

13 Nxe² kāi³yah³lxin¹kxai²nān²tu³
Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² wi¹jau³xa²
sa²yxo²wet1sxā³ yxau³yah³lxin¹ju³ta²
ī²nx2tain¹tu¹wa². Wxa²yen³kxi³khai³xa² tē³sxā³
a²nū²a² a²yxo²ha³kxa¹ Ju³te²an¹te²a² yxo²ī²te²la³
ta³nxa² a²nū²a² ā³xa² ta³nxa² hxi²kxau³xa³sxā³
wā²nhū¹yah³lxin¹ju³ta² ī²nx2tain¹nūn³tu¹wa².
Nxe³nx2tain¹ju³tan¹te²kxa³ya³lhu² Txa²wā¹sū³na²
sa²nēn¹kxain¹tu¹wa².

14 Jā¹yxah³lxin¹ju³kxai³lu² a³lxi¹nx2tain¹tu¹wa².
A³lxi¹nx2tai¹nha²kxai³ Txa²wā¹sū³na²
kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nx2tain¹ju³ta²
ī³hen³txi³nū¹nx2tain¹tu¹wa². Jā¹nxe³jut3su²
Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu² a³lxi¹nx2ti³ha²kxai³
sa²nēn¹kxain¹tu¹wa², Txa²wā¹sū³na²sa³.

15 Jā¹nxe³jut3su² Txa²wā¹sū³na² a³lxi²nē³ju³ta²
kāin²khaix1na³la². A³lxi¹nē³lha²kxai³ a²ki³lha³lxa²

Je³su² Kris²tu³jah¹la² ya³lu²kxi²si¹nhē³jau³su²
 i³sa²si¹hā³ū¹nhē³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
 A²nxe³jau³xai²na² a²si³yxau³tāu³khai³xa²
 kū³we²ki²la² kāin² ā³ne³wxe³ki³sxa³lho³la².
 Jā¹nxe³jut³su² ha²kxai³ sa²nēn¹kxi²khaix¹nū¹ha¹wa².

10

Pau²lah³la² i³hxi²ka¹si¹jau³su²

1 Ju¹ta³la³ nxe³ha²kxai³ txai²li²
 Pau²lah³lo²na¹xai²na² ko³nxe³te²lot³sah¹lxin¹te²
 i³nxai²na² thāi³ti³la² e³kxi¹nx²ta¹wa². Kris²tu³jah¹la²
 thāi³ti³la² e³kxi²kxa² yā¹nxe² e³kxi¹nx²ta¹wa².
 Wā²nxū^h¹ e³lyah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²na² wxā³sxā³ e³kxi²nē³tāu³a¹
 wi¹lhit¹sxā³ e³kxi² thāi³ti³la² e³kxi²
 nxe³nē³na³li¹. Yxān¹ta¹ u¹nxū^h¹yxau³tāu³a¹
 yxo²xūn³txi³ e³kxi²nē³na³li¹. Sah¹lxin¹jau³su²
 nxe³sah¹lxin¹jah¹lo²sa¹wa².

2 Nxe³na¹ha²kxai³ wxā³sī²nx²ta¹tāu³a²
 nūh¹i²jah¹lxi³hē¹la². Yxo²xūn³txi³
 i³ye³sxā³ wxā³na¹ju³ta² ten³sa²nx³nha²wa².
 Yxān¹ta¹ wxa²ha³tih³ i³nxai²na² wān³txa²
 ain³kxi¹nx²ta¹hē³la². Ain³kxi¹nx²ta¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² yuh³xai²nān¹te²a²
 wān³txa² sa²yxo²we¹jah¹lai²la¹wi¹. Yen³kxa²
 kāin² so¹kxi²si¹jau³su² Sū³na² wān³txa²
 i³yau¹ū³hain¹na²hē³li¹. Yah³lxin¹jau³xa²
 e³kxi²sah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la². Jā¹nxe³na¹ha²kxai³
 wxā³na¹tāu³a² ya²la³tū³kxai²nān²tū³ wxi²kan¹txi³
 yxo²xūn³txi³ i³ye³kxi¹nx²ta¹tu¹wa².

3 Nxe³na¹jut3su² yuh³xai²nān¹ta³ko³xai²na²
hī³na¹ he¹a¹kxan²ti³ hai³txi³ yuh³xai²nān¹jah¹la²
yā¹nxe³sxā³yxau²xai³te²txā³wa².

4 Yuh³xai²nān¹te²na² a²wā³nxīn¹ju³khai³xa²
tē³sxā³ he¹kxi²te²txā³wa². Yxān¹ta¹ Txa²wā¹sū³na²
a²wā³nxīn¹ju³khai³xa² ī³hxi²kat1sa³ha²kxai³
Sa³ta³na²jah¹la² ha³lo²a² wxi²kan¹txi³ e³sxā³
ā³na¹a¹wa². Hxi²kan¹txi³ ī³wa²lū³xi²sai¹nxa³wa².

5 Wān³txa² ki³han³jau³xai²na²
sa²kxai³lu² Txa²wā¹sū³na² wān³txa²
yxo²ī²xa³jau³xai²na² sa²kxai³lu² ī³ye³sxā³te²sa¹wa².
ī³ye³sxā³a¹kxai²nān²tū³ ka³nahx2nxe³sxā³
yxau³si¹hain¹tu¹wa². Ka³nahx2nxe³sxā³
yxau³si¹hain¹kxai²nān²tū³ Kris²tu³jah¹lai²na²
wān³txa² sa²yxo²wet1sa²tē³ain¹txai²lā¹.
Nxe³na¹nha²wa².

6 Hā²wxān³txa³ sa²yxo²wet1sxā³
yxau³yah³lxi³sā²nīn¹ka³tū³ hā²wxān³txa³
wxa²nū³ka³txi³ ī³nxai²na² Txa²wā¹sū³na²
sa²yxo²ā³ah³lxin¹ju³ta² a³ya³txi²na¹kxai²nān²tū³
ī³wai¹txa²lxa¹ju³ta²yū³tu¹wa².

7 Nxe³yān¹ta¹ wxāi² ī³nxai²na²
sa²kxai³lu² ī²sah¹lxin¹sxā³ kāi³ye¹nx2ta¹ju³ta²
ī³yī¹li²sah¹lxi³ta¹hi¹nhē¹la². Nxe³sah¹lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²li² wxi²kan¹sxā³
nū³kxūn³jah¹lo²sxa³wi¹. Nxe³yān¹ta¹ Kris²tu³jah¹la²
hxi²ka² wxi²kan¹txi³ ī³hxi²kat1sa³na²hē³li¹.
Nxe³yah³lxi¹nha²kxai³ wxāi²yā¹nxe³sxā³
Kris²tu³jah¹la² hxi²ka² wxi²kan¹txi³
ī³hxi²kat1te²lot3sa²nūn³na²hē³la².

8 A²kxā³nxa² e³kxi¹nx2ta¹ta¹ti²tu³wa².
E³kxi¹nx2ta¹te³nah¹lxi¹:

— Kris²tu³jah¹la² hi²sen³kxai³lu²
 i³hxi²kat1sa³na²hē³li¹. Ju¹tai²li²
 yxo²kāin²txi³ e³kxi¹nx2ta¹wi¹. Nxa¹jau³su²
 e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Nxe²e³kxi¹nx2ta¹kxan²ti³
 hai³txi³ āu²li²to³nha¹ju³ta² yū²nxa³wa². Nxe³yān¹ta¹
 Kris²tu³jah¹la² yxo²i²yah³lxin¹kxe³su² ā²la²
 kāi²non³sih¹nx2ti³jau³su² i³hxi²kat1sa³na²hē³la².
 Hai³txi³ ā³na¹hxa³nx2ta¹ju³ta³la³ te³nxa³wa².

9 O²nx2ti³te³lhxā³ ũ³wha²li¹la³kxi¹nx2ti³nxa³hē³la².
 Ju¹tai²li² ten³te²txā³wa².

10 Nxe³sxā³ wxa²ha³tih³ i³nxai²na²
 wān³txi³kxai³lu¹, e³lxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:

— Pau²lah³lai²na² wān³txa² a²ha³teh³nxā³nxān¹jau³xai²li²
 yxo²xūn³khaix1nx2na³li¹. Yxān¹ta¹
 txa²wā¹yen³nāu³a¹ wxā³sxā³ i³ye³kxi²nē³kxai²nān²tu³
 hai³txi³ yxo²xū³nxa³wi¹. Wān³txa²
 e³kxi²nē³jau³xai²li² kwa²hāi¹nx2na³li¹.
 Nxe³nyhu¹yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².

11 Nxa²ha¹te¹ jah¹lai²na² wān³txa²
 i³wa²lū³xi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Wxā³sī²nx2ta¹tāu³a² u²lxi³ ũ³wha²li¹lhxā³
 ũ³hū¹nx2ta¹jau³xain²txi³ txa²wān³txain²txi³
 e³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Hai³txi³ yau³ā³lxi³
 yū³sa²nxa³wi¹. Nxe³na¹jau³xa² i³ye³kxi¹nx2ta¹wa².

12 Jā¹nxe³ju³kxai³lu² wxa²ha³tih³ i³nxa²
 wxi²kan¹ki³lxo³nha²yah³lxin¹ta²wa². Wā²nxūh¹
 i²nha²sxā³:

— i²li³ju³ta² kāi³a¹ju³ta² wain³txi³ kāi³a¹xā¹.
 Nxe³yah³lxin¹ta²wa². Kwa²toh³lxa³ti³su²
 yah³lxin¹ta²wa². Ā³ne³wxe³yah²lxa³lxa².
 Wxa²nū³kā³txa² ha³tih³ i³nxai²na²

kāi³yah³lxin¹ju³ta² ā³nhau³ko³txa²lxi³sxā³
 kāi³te²txā³wa².

13 Hai³txi³wā²nxūh¹lxi³sxā³hxi²kan¹kāi²non³ki³lxi³nxa¹ju³ta²
 yxo²kāin²txi³ e³te²txā³wa². Txa²wā¹sū³na²
 a²ten³si¹sa²ju³ta² so¹lxi³ yxo²kāin²txi³
 e³te²sa¹wa². Nxe³sxā³ ten³si¹sa²ju³ta²nū³ai²na²
 sa²kxai³lu² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi¹nx2ta¹ju³ta²nū³a² ten³sa²na³la²,
 Txa²wā¹sū³na²sa³.

14 Nxe³nx2ta¹jau³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
 wān³txa² ī³hen³txi³nx2ta¹kxai²nān²tu³
 Txa²wā¹sū³na² ten³si¹sa²ju³ta² kāi³a¹tu¹wa².
 A²kxā³nxa² txai²na² so¹lxi³ wxā³na¹tai¹ti²tu³wa²;
 Wxā³na¹nū²la² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

15 Jā¹nxa¹jut3su² hai³txi³ a²nū²a² ā³xa²
 wa³ka³la² ā³wih¹sxā³ o²la³kxi²hī³nx2nxa³wa².
 Wa³ka³la² ā³wih¹sxā³ o²la³kxin²nxa³ju³ta²
 yxo²kāin² e³sa²nxa³nha²wa². Txa²wā¹sū³na²
 kwa³na³si¹sa²nxa³ju³ta² yxo²kāin²
 e³sa²nxa³nha²wa². Nxe³sa²nxa³ha²kxai³
 yxo²ī²yah³lxin¹ju³ta² ā²la² kāi²non³ju³ta²nū³su²
 ten³sa³ha²kxai³, Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi³nx2ta¹ju³ta² ā²la² kāi²non³ju³ta²nū³su²
 ten³sa³ha²kxai³, nxe³sa³nha²wa². Txa²wā¹sū³na²
 ten³si¹sa²ju³ta²nū³a² so¹lxi³ ten³sa³nha²wa².

16 Nxe³sa³kxai²nān²tu³ ha³lo²a²
 yxau³yah³lxin¹ko³xa² ko³xā³xa² ā²la²
 ya¹nān¹ta²ko³nāu³a¹ ai³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
 wān³txa² wi¹jau³xa² ī³hen³txain¹te³lhxā³
 ai³hī³na¹wa². Nxe³na¹kxai²nān²tu³ a²nū²a²
 ā³xa² wa³ka³la² yxo²kāin²e³hī³nxā²nxa³wa².

O²la³kxi²na¹kxa² so¹lxi³ yxo²kāin²txi³ e³hĩ³na¹wa².

17 Jã¹nxe³jut³su² Txa²wã¹sũ³na²
wha²li¹txã³nxai³tã² a²kxã³nxã¹jau³xa²
nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nũ²a² ĩ²li³te²a² yxo²kāin²txi³
e³ti³ten³kxai²nã²tu³ Txa²wã¹sũ³na² o²la³kxi²ju³ta²
so¹lxi³ sa²nẽn¹kxi²jau³xa² yxo²kāin²txi³
e³kxi¹txai¹lxi¹. Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

18 Jã¹nxe³jut³su² nũ¹txai²na² e³kxi²nha¹kxai²nã²tu³:
— Wi¹kãĩ³a¹xã¹. Nũ¹ta²wã³txa²
wxi²kan¹jau³sxa³wa². Yxã¹ta¹ Txa²wã¹sũ³na²
wã³txa²:

— Wi¹lo²la³kxi¹lxi¹. Nxe³sa³kxai²nã²tu³
wxi²kan¹jau³su² hĩ³nx²na³la².

11

Txa²wã¹sũ³na² ĩ²sxã³ ĩ³so¹ki³lxo³tũ³kã³txa²
ĩ³yau¹ũ³jau³su²

1 Toh³lxa³ti³hũ³jau³su² e³kxi¹nx²ta¹tu¹wa².
Ya³nã³ta³ki²la²sxã³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².
Txa²ẽ¹nã¹jau³xa² ĩ³ye³kxi¹nx²ta¹kxai²nã²tu³
ya³nã³ta³ki²la²sxã³ wi¹lain³kxi²sah¹lxi³hẽ¹la².

2 Hxi²waun³txi³nũh¹nx²ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la²
a³lxi²yah³lxin¹sxã³ yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² so¹lxi³
ten³sa³nha²wa². Txu¹hai²na² kah³ne³ta¹ka³lxai²na²
sa²kxai³lu² in³txa² te²hi²te³lhxã³
jah¹lai²na² so¹lxi³ a³lxi²nha²ya³te²ju²hẽ³la².
In³txa² ã³xa² a³lxi²te²sxa³yu²hẽ³la².
Nxe³te²yã¹nxe³sxã³ Kris²tu³jah¹la² so¹lxi³
a³lxi²nũh¹yah³lxin¹ju³ta² wain³na³la².
Txa²wã¹sũ³na² a²ten³ju³ta² ju¹tain²txi²na³la².

Nxe³jau³jau¹xai²na² ā³na¹yah³lxin¹kxa²yaⁿtxi³su²
hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².

³A²kxā³nhxĩ¹nu¹ta²kxai³lu² Sa³ta³na²jah¹lu¹tai²na²
txih³xu¹ta²kxai³lu² ā³nxũ²kwai³wih¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Ā³nxũ²kwai³wih¹ka³tu³ti¹ E²va³ka³lxu¹ta²kxai³lu²
ĩ³ki³ha¹kxi²ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Nxe³nũ²la²
ko³nxe³ti³ kãi³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa². Jãx1ju³ta²
ko³nxe³ti³ kãi³yah³lxin¹kxa²yaⁿti³su²
nxe³nx2ta¹nha²wa². Kris²tu³jah¹la² so¹li³
yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta² ten³sa³nha²wa².

⁴ Nxe³yã¹ta¹ te²yã¹yxah³lxa³lxa².
A²nũ²a² ĩ²li³te²a² wxã³sxã³ tah²yau³xa²
ĩ³yau¹ũ³nx2ti³ke³la³te²kxai³ Je³su²jah¹la²
ã³li³jah¹la² ĩ³ye³kxi¹nx2ti³nxa³jah¹la²nũ³a²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ke³la³te²kxai³ wi¹lhin¹sxã³
yxo²ĩ²yah³li³hĩ³nxa¹lxa². Te²yã¹nxe³sxã³
Txa²wã¹sũ³na²Yãu³ka³txa²a²nxũ²kwai³yxau³nx2ti³tai¹ti²tu³wa².
Yxã¹ta¹yãu³ka³txa²ã³xa²ĩ³yau¹ũ¹nx2ti³ke³la³te²kxai³
sa²so¹nuh¹yah³li³hĩ³nxa¹lxa². Te²yã¹nxũ³sxã³
txa²wã¹ẽ¹nãu³ai²na² sa²hau³ko³tũ¹nhẽ³jau³nũ³su²
ĩ³yau¹ũ¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxã¹ta¹
wã³txa² yau³ã³xa² e³kxi¹nx2ti³ke³la³te²kxai³
ã³kãi³so¹yah²li³hĩ³nxa¹lxa².

⁵ Nxe²e³kxi¹nx2tain¹tũ³ka³txa² Txa²wã¹sũ³na²
wã³txi³su² ki³lxo³tũ³ka³txai²li² hai³txi³
ã³sen³so¹sai¹nxa³wa². Hxi²kan¹jah¹lo²su²nũ³na¹wa².

⁶ Wxa²ne³nxẽ³na² wi¹lã³ne³wih¹nx2ti³xa³kxan²ti³
wxĩ²kan¹txi³ e³jah¹lo²sa¹wa². Ye³ka³lxa¹txi³
e³kxi¹nx2ti³to³ha¹tai¹ti²tu³wa². Wã³txa²
wain³jau³xa²so¹li³e³a¹ju³ta²a³ya³txa³kxi²nũ¹sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².

⁷ Txa²wã¹sũ³na² wã³txa² wi¹jau³xa²
ĩ³hen³txi³nx2ta¹hĩ¹nai³tã² hai³txi³

ũ³yho³hi²sah¹lxin¹ju³ta² ten³sa²nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nx2ta¹ju³tai³tā² i³jũ¹nxot1sa³ha²kxai³
 wxāi²na² so¹lxi³ i³kāi²not3txa²lxa¹ha²kxai³
 nxe³nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Jā¹nxe³ju³ta²
 wxa²ē¹nān¹jau³la³kq³nxe³ti³kāi³nxa²lxi³hī³na¹te²la¹xā³?
 Hai³txi³ti³he¹nxe³nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa².

8 Nxe³sxā³ Txa²wā¹sũ³na² wān³txa²
 i³hen³txi³nx2ta¹hī¹nai³tā² yxo²i²tũ³kā³txi³nāu³xa²
 ā³xa³ a²yen³kxa² wā²nhũh¹sain¹na²hē³la².
 Yxau³ya³sain¹sxā³ Txa²wā¹sũ³na² wān³txa²
 i³hen³txain¹nxa³kxan²ti³ a²yen³kxa²
 wā²nhũh¹sain¹na²hē³la². Wxa²nũ³kā³txi³ i³nxai²na²
 a²yen³kxa² wā²nhũh¹sah²lxan³tai¹ti²tu³wa².
 Nxe³sxā³ a²nũ²a² ā³xa² a²yen³kxa²
 so¹kxai¹na¹ha²kxai³ wxa²nũ³kā³txa² Sũ³na² wān³txa²
 i³hen³txi¹nx2ta¹ha²kxai³ nxe³ye¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².

9 Te²yā¹nxe³sxā³ yxau³ya³sain¹ti³kxai³lu² Sũ³na²
 wān³txa² i³yau¹ũ¹nx2ta¹hī¹nai³tā² yxo²i²tũ³kā³txa²
 Ma³se³to²na²ko³xan¹te²nāu³xai²li² yen³kxa²
 wā²nhũh¹sain¹na²hē³la². Yxān¹ta¹ wxa²nũ³kā³txi³
 i³nxā² a²yen³kxa² i³yai³nũ³nxa²lxi³nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Jā¹nxe³sxā³ yan¹nāu³a¹ a²yen³kxa² a²yo³ha²
 ai³nxũ³nxa²lxi³nxa³lho³la². Nxe³ha²kxai³
 wāt3txa²lxa¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².

10 Jā¹nxa¹jut3su² Kre²sa²ko³xa² hāi¹nxe³ti³xa¹
 kāi³ũh¹nx2ti³te³lhxā³ ai³lha²thet3ta¹tāu³a²
 Txa²wā¹sũ³na² wān³txa² wi¹jau³xa²
 i³hen³txi³nx2ti³te³lhxā³ ai³lha²thet3ta¹tāu³a²
 hai³txi³ wxa²yen³kxa² wā²nhũh¹sah¹lxin¹ju³ta²
 ten³sa²nxa³nha²wa². Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ya²la³tu³ jau³xan²tu³ nxũ²kwai³yxau³sa³ha²kxai³
 nxe²e³kxi¹nx2ta¹wa².

11 Jā¹nxa¹jut3su² ĩh¹nxe³kxa²yan³ti³ta³
 nxe²kāi³nx2ti³h³na¹te²la¹xā³? A³lxi¹nx2ti³h³nxā²nxa³te²la¹xā³?
 Hai³txi³ti³he¹nxe²nxa³wa². A³lxi²khaix1nxe³nx2ta¹nha²wa².
 Ju¹tai²na² Txa²wā¹sū³na² ĩ²nē³nha²wa².
 Nxe³ha²kxai³ya²la³tu³tā³la².

12 Jā¹nxa¹jut3su² kāi³hxai²na¹kxai³
 jā¹nxa¹tu¹wa². Txa²wā¹sū³na²
 ĩ³kaix1so¹tū³ka³txi³su² ki³lxo³tū³ka³txa² kwa²
 sa²nēn¹kxi²nhain¹kxa²yan³txi³su² na¹ha²kxai³:

— Pau²lah³lai¹tā² kāi³hxai²kxai³ jāx1sī¹na¹wi¹.
 Ain¹jau³nū³su² kxa²yan³txi³su² nxa¹ha²kxai³
 nxe³ye¹nx2ta¹wa².

13 Jā¹nxe³tū³ka³txai²li²ya²la³tu³ki³lxo³tū³ka³txai²la¹wa².
 A²wa³ka³li³yu³khai³xa² ā³ke³tū¹nx2tain¹na³la².
 ĩ³xā³lxi³ti³lot3sxā³ Kris²tu³jah¹lai²li²
 ĩ³kaix1so¹tū³ka³txi³su² ki³lxo³nxain¹na³la².
 Yxān¹ta¹ ā³ke³tū¹nxa²lxain¹na³la². Nxe³ju³tai²li²
 sa²nēn¹kxi¹nx2ta¹jut3su² ti³he¹nx2nxa³wa².

14 Nxe³yān¹ta¹ Sa³ta³na²jah¹lai²na²
 hi²sen³su² ĩ³xā³lxi³to³nha²te²ju²hē³la².
 Oh³xan¹jah¹la² a²ha²tet1jah¹lo²hū³sxā³
 ĩ³xā³lxa³ti³lo³nha²te²ju²hē³la², Sa³ta³na²jah¹la²sa³.

15 Te²yā¹nxe³sxā³ Sa³ta³na²jah¹la² a²sa³wi³ha³lxa²
 yā¹nxe³sxā³ ĩ³ā³lxa³ti³lxo³nha²yain¹nūn³na³la².
 Wain³txi³ kāi³tū³ka³txi³su² ki³lxo³nhain¹na³la².
 Nxe³kxan²ti³ nxe² o²la³kxi²ki³lxo³nhain¹kxan²ti³
 kāi³ain¹ju³ta² a³ya³txi²tu¹wa². Ko³nxe³ti³
 kāi³ain¹kxa²yo³ha² ĩ³wai¹txain¹ju³ta² yū³ain¹tu¹wa².

Pau²lah³lai²na²khāuh³lxa³thin¹kxi³jau³su²

16 Jā¹nxa¹jut3su² we¹na¹ki³lxo³syah¹lxi³txa³hē¹la².
 Yxān¹ta¹ nxe² e³yah³lxin¹kxai²nān²tu³ toh³lxi²

e³kxi¹nx2ta¹ha³ta²wa². Ain³kxi²sah¹lxi³hē¹la².
Yxo²kāin²txi³e³kxi¹nx2ta¹tu¹wa².

17 To³h³lxi²e³a¹jau³xai²na² hai³txi³ Txa²wā¹sū³na²
ī³yau¹ū³sa²jau³sxa³wa². Ya²la³tu³ kwa²toh³lxi²
e³a¹tu¹wa².

18 Yuh³xai²nān¹te²a² yen³kxa²
yxo²kāin²e³ain¹te³ju²hē³la². Te²yā¹nxe³sxā³
yxo²kāin²e³nūn³na¹tu¹wa².

19 A²hoh³lxi³su² khai¹yxah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².
Nxe³yah³lxin¹kxan²ti³ to³h³lxa² e³tū³kā³txai²li²
wi¹lain³kxi²yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².

20 Yxo²xūn³txi³ kwa³na³nx2tai¹nha²kxai³
ī²ū³nx2tai¹nxa³kxan²ti³ ū³yho³hain¹yah³lxi¹nha²kxai³
ī³ki³ha¹kxi²nx2tai¹nha²kxai³ī³kāi²nxa³tot3sih¹nxa²lxain¹jau³su²
nxe³nx2tai¹nha²kxai³ wxa²yxo²su²nxa²lxai¹nha²kxai³
nxe³nx2tai¹ta¹hē¹la². Nxe³nx2tai¹nha²kxai³ hai³txi³
wa³lxi³nha²yain¹yah³lxi³ta¹hxā³nhē¹la².

21 Te²yā¹nxe² kāi³ūh¹nx2ta¹ju³ta²
ya³lo³txi³ti³hex1sa²nxa³tai¹ti²tu³wa².
Nxe³jau³jau¹xai²na² e³kxi¹nx2ta¹ha²kxai³
āu²li²to³nha¹nha²wa². Nxe³yān¹ta¹ to³h³lxa²
e³kxi¹nx2ta¹wa². Yuh³xai²nān¹te²a² yen³kxa²
yxo²kāin²txi³ e³sa²tē³ain¹ke³la³te²kxai³ hxi²kan¹txi³
e³ain¹kxa²yā¹nxūn³na¹wa².

22 E³bre²a² nū³kā³txi³su² si¹hain¹te²la¹xā³?
Te²yāx1te²su² nūn³na¹wa². I³sa³e² nū³kā³txi³su²
si¹hain¹te²la¹xā³? Te²yāx1te²su² nūn³na¹wa².
A³bra³āu²ah³la² a²ne³tah²nāu³su² si¹hain¹te²la¹xā³?
Te²yā¹nxe² A³bra³āu²ah³la² a²ne³tah²nāu³su² na¹wa².

23 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
sa²yxo²we¹tain¹te³la¹xā³? Te²yā¹nxū³na¹wa².

Yxān¹ta¹ ā²la²kāi²non³sxā³sa²yxo²wet1sa²sen³sai¹ai¹na¹kxah³lo²sa¹

to³h³l³x³i³s³x³ā³ e³a¹kan²ti³na³ ī³kāi²non³s³x³ā³
 wa³ko³na¹ha²kxai³, ā²la² ye³ka³lxa¹txi³
 sxi²ha² kan²thi³na² ũ³tī¹kxi²sain¹to³ha²kxai³,
 nxe³sain¹to³ha²na³la². Ye³ka³lxa¹txi³
 ī³wait¹sai¹nha²kxai³ khāuh³lxa³txa²
 ya²lut¹sa²te³lhxā³ sai¹nha²kxai³ sain¹to³ha²na³la².

24 Po¹na² wā²la² we¹tīh³na² tē³sxā³
 ī³ta³lo³wait¹sain¹na²hē³la². Ye³ka³lxa¹txi³
 39 nxe² ī³ta³lo³wait¹sain¹na²hē³la².
 Te²yā¹nxe³sxā³ ye³ha¹li¹ ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ nxe²
 ī³ta³lo³wai²ta³kxi²sain¹na²hē³la², Ju³te²a² nū³ka³txa²
 txa²nū³ka³txi³khai³xa² a²ha³tih³xa²nāu³xa²
 ten³sai¹nxa³ha²kxai³la³.

25 Jā¹nxe³sxā³ ro³ma²no² nū³ka³txa²
 hi³sa³ka³txa² tē³sxā³ ī³sun²ta³kxi²sain¹to³ha²na³hē³la².
 Ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ī³sun²ta³kxi²sain¹na²hē³la².
 Ye³ka³na³ka³nat³sxā³ tah³lxa³kxa² tē³xain¹sxā³
 ā³nan³sa²sxā³ ā³ya²lu¹ti³ten³sain¹na²hē³la².
 ī³ye³nai²li² ai³la¹tāu³a² na³vi²o²te³na² ā³ne³hē²kxi²
 ai³na¹tāu³a² ā³ni³sa²wih¹sxā³ ā³nxūt¹sa³hē¹la².
 Ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹ ā³nxūt¹sa²to³hē¹la².
 Nxe³na¹hī¹na² ka³nxah³ta² whāi²na¹ a³lan²ta²
 whāi²na¹ ne³ho²kxa² ho³ha³sain¹to³ha¹hē³la².

26 Ha³lo²a² ā³nxai³lha²the³ta¹tāu³a²
 ha³nxe³lxi³ju³ta² ī³ha¹txi²sa²to³na²hē³la².
 Ka³wā³lxa² yxo²ha³ti³lhi³a¹tāu³a² kāi²nhūx³sxā³
 ā³nxūt¹sa²sxā³ ī³lo³nxe³ti³ten³sa³ha²kxai³,
 a²nū²a² kuh³lxa³thin¹te²nāu³xa² ā³tī³sain¹sxā³
 yen³kxa² kāi³kxi²hxat³sai¹nha²kxai³ Ju³te²a²
 nū³ka³txa² txa²nū³ka³txi³khai³sai¹nha²kxai³
 ha³lo²a² ha³nxe³lxi³ju³ta² ai³la¹ha²kxai³, Ju³te²a²
 nū³ka³txi³sxa³te²nāu³xa² te²yā¹nxe³si¹sai¹nha²kxai³
 nxe³sain¹to³na²hē³la². Ha³lo²a² ī²li³je³na²
 ha³nxe³lxi³ju³ta² ī³ha¹txi²to³ha¹hē³la².

Sxi²je³na² ī³ha¹txi² kwa²ha³lo²a² ī²li³je³na²
 ī³ha¹txi² ī³ye³na² ūn³je³na² ī³ha¹txi² nxe³sxā³
 ha³nxe³lxi³ju³ta² ka³lxa¹txi³ ī³ha¹txi²to³ha¹hē³la².
 Txa²ya³lhxu²ki³lxo³nha²te²a² ha³nxe³lxi³ju³ta²
 ai³lhi¹sain¹na²hē³la².

27 Kāin²wa³ko³na¹ha²kxai³kāi²nhxi²thah³sa²ha²kxai³
 sa²to³nha²hē³la². Ye³te³nxa²a³la²ni²to³ha¹ha²kxai³
 he³ja³lu²sa²to³ha²kxai³ ya³lxu²ja³lu²sa²to³ha²kxai³
 a³lxi³tan³ya³lu²sa²to³ha²kxai³, yain³txi³txa²sa²to³ha²kxai³
 wān²txa³yū³sa²to³lxa³ha²kxai³nxe³sa²to³nha²hē³la².

28 Nxe³sa³kxa²yu³su² yxo²ī²tū³ka²txi³nāu³xa²
 ha³kxa¹ ī³hau³ko³tū¹hai¹na¹ju³ta²
 hxi²waun³txi³sa²to³nha²wa².

29 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²ī²te²a² wain³txi³
 kāi³xa³kxai²nān²tū³ jah¹lain²txi³ txai²na¹xain²txi³
 nxe³sxā³ āin²ta³kxi²nha²ya³ha¹nha²wa². Kō³nxe³ti³
 kāi³kxai²nān²tū³ jah¹lain²txi³ txai²na¹xain²txi³
 ī³āin²ta³kxi²nha²ya³ha¹nha²wa².

30 Jā¹nxa¹jut³su² yxo²kāin²e³a¹ke³la³te²kxai³
 txa²hxi²kan¹sa²nxa³ju³ta² so¹lxi³
 yxo²kāin²e³hī³na¹wa².

31 Txa²wā¹sū³na²sa²kxai³lu²ī³ki³ha¹kxi¹nx2ti³nxa³ju³ta²
 ī²sa³jah¹lai²la¹wa². A²nxe³jah¹lai²li² Je³su²jah³la³
 Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³
 a²nxe³jah¹la² A²wī³na² Si³yxau³jah¹lo²su² na³la².
 A²nxe³jah¹la²sa²nēn¹kxi²sa²tē³to³ha¹wa².

32 Nxa²ha¹te¹a²kxā³nxai³tā² Ta³mas²ko²thī³na²
 yxau³na¹hī¹nai³tā² thī¹na²a²wa³kxēn³yah³la²
 hi²sen³su² sxih²yo²a²a³li³ta³yo²a² whāi³na¹
 ī²sa²tē³kxi²si¹hain¹jau³su² kwa³na³ain¹ta¹hē¹la².
 Txai²na² ū³tī¹kxi²sa²te³lhxā³ kwa³na³ain¹ta¹hē¹la².
 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² A³re²jah³la²

ha³lo²a² hxi²kan¹khaixl¹jah¹lai²na² wān³txa²
sa²yxo²wetl¹si¹hain¹jau³su²nxe²kāi³ain¹ta¹hē³la².

33 Jā¹nxa¹jut³su² Txa²ya³lxi³nāu³xa²
ā³non²ta³kxi²sain¹na²hē³la². Ā³non²ta³kxi²sain¹te³nah¹lxi¹,
sxi²jen³nai²na² ki³tā¹kxi²nha²je³na² nxe³sxā³
kī³tan¹ta²yxo²a²sa²so¹sain¹nū²la²ha³ti²a²kū³ni³nha²
ū³ki³kū²kxi²sain¹nū²la² ū³whi¹hit³sain¹nū²la²
win¹ta²te²lxi³ sxi²ti²ta³lo³kxa² tē³sxā³
ū³ha³lo²sa²tā³kat³sain¹na²hē³la². Nxe³sai¹nha²kxai³
ih³sau³nai¹na¹hē³la².

12

Pau²lah³lai²na² hxi²sxā³nho³tēx³jut³sū³ju³ta²

1 Āh¹lxi³ yxo²kāin²e³a¹tu¹wa²,
toh³lxi³jau³hū³kxan²ti³na². Yxān¹ta¹
hxi²sxā³nho³tēx³jut³sū³ju³ta² ĩ²a¹ju³ta²
ĩ³ye³kxi¹nx²ta¹tu¹wa². Yen³kxa² ĩ³yau¹ū³sa²ju³ta²
ĩ³ye³kxi¹nx²ta¹tu¹wa².

2 ĩ³ye³kxi¹nx²ta¹ka³tu³ti¹ kwē³kxa²
ye³ka³lxa¹txi³ hxi²ka² hxi²sxā³ ye³ha¹li¹
ye³ha¹li¹ wxa²sa³wa²la³kxi²xi²nūn³sxā³ nxe²
kwē³ko³nhĩ¹nai³tā² in³txa² Kris²tu³jah¹la²
wān³txa² yxo²ĩ²jah¹la² in³txai²li² ĩ²a¹hē³la².
ĩ²a¹jah¹lai²na² sa²kxai³lu² oh³xan¹ko³xa²
kī³khaixl¹ko³xai²na² Txa²wā¹sū³na² yxau³ju³khai³xa²
ka³la³sĩ²nū²nha²wa². Nxe³ju³ta²li²
a²nū²khai³xa² ka³la³si¹hĩ³te²la¹ku² hāi¹sxā³
hxi²sxā³nho³tēx³jut³sū³ju³ta² ĩ²te²tū²nha²ku²
nxa¹nha²wa². Txa²wā¹sū³na² so¹lxi³
a³la³kxi²jah¹lai²la¹wa².

3 Jā¹nxe³sxā³ jah¹lai²li² oh³nān¹ko³xa²
Txa²wā¹sū³na² yxau³ju³khai³xa²

ka³la³sĩ²nũ²nha²wa². A²nũ²khai³xa² ka³la³sxã³
ĩ²te²tũ²nha²ku² hxi²sxã³nho³tẽx3jut3sũ³ju³ta²
ĩ²hĩ³te²tũ²nha²ku² nxa¹nha²wa². Txa²wã¹sũ³na²
so¹lxi³ ko³nh²jah¹lai²la¹wa².

4 A²nxe³jah¹lai²na² sa²kxai³lu² wãn³txa²
wa³nũt3jau³su² ain³kxi²nũ²nha²wa².
A²nxe³jah¹lxain²ti³na¹wa². A²nxe³jau¹xai²na² a²nũ²a²
wãn³txa² hxi²kan¹txi³ ĩ³yau¹ũ¹jau³sxa³nũ²nha²wa².
A²nũ²a² wãn³txa² hxi²kan¹txi³ e³xa³nũ²nha²wa².

5 Jã¹nxa¹jau³su² ju¹taĩ²li² yxo²kãin²
e³kxi²na¹tu¹wa². Yxãn¹ta¹ txai²na¹xai²na²
o²la³kxi²na¹ju³khai³xa² e³ũh¹nxa³nha²wa². Ha³lo²a²
hxi²ka¹nhã²nxa³ju³ta² so¹lxi³ ĩ³yau¹ũ¹te³lhxã³
e³kxi²hĩ³na¹wa².

6 Nxe³yãn¹ta¹ yxo²kãin² e³ti³ten³sa³ke³la³te²kxai³
hai³txi³ kwa²toh³lxi³jau³su² hĩ³nx2nxa³wa².
Ya²la³lyau³su² ha²kxai³ kwa²toh³lxi³jau³su²
hĩ³nx2nxa³wa². Yxãn¹ta¹ yxo²kãin²
e³ũh¹nha²sa²nxa³nha²wa². Ha³lo²a² ĩ²a¹ju³ta² so¹lxi³
wãn³txa² ain³kxi²na¹jau³xa² so¹lxi³ e³a¹tu¹wa².
Na¹kxai²nãn²tu³ a²nũ²a² ĩ²sain¹kxai²nãn²tu³
kãi³a¹ju³ta² wain³txi³ a³la³kxi²nũh¹sain¹tu¹wa².
Ju¹taĩ²li² ten³sa³nha²wa².

7 Nxe³na¹ta¹ yen³kxa² wi¹khai¹nxe³te²a²
ĩ²nha¹hẽ³la². Nxe³na¹ha²kxai³ yxo²kãin²khaix1nxe³sxã³
e³a¹kxa²yãn³txi³su² txa²sĩ³na² ã³nĩx3ton³sa²ju³ta²
yũ³nha¹nha²wa². Sa³ta³na²jah¹la² hxi²ka²
ĩ³tot3sa³na²hẽ³la². Yxo²kãin²khaix1nxe³sxã³
e³a¹kxa²yãn³txi³su² ĩ³ton³sxã³ yxau²xai³la¹wa².

8 Jã¹nxe³sa²ju³taĩ²li² ye³ha¹li¹ ka³na³ki¹
Txa²wã¹sũ³na² e³kxi²to³ha¹hẽ³la². ĩ³ta³ka³txa²
ĩ³ton³sa²ka³txa² ã³kut3si¹ha¹jau³su²

e³kxi²to³ha¹hē³la².
 9 Nxe³nxa²ha¹te¹ ī³wa²lũ³xi²sa³te³nah¹lxi¹
 Txa²wā¹sũ³na²e³kxi²sa³te³nah¹lxi¹:

— Kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nxa²ha¹ju³ta²
 āh¹ kāi²non³na³li¹. Yu³tā³xa²
 yũ²nxa³kxan²ti³ ān²na³li¹. Nxe³sa²jut³su²
 ha²kxai³ hxi²kan¹nxā²nxa³kxai²nān²tu³
 txa²hxi²ka¹na¹ju³ta²li² āh¹ kāi²non³na³li¹.
 Nxe³sa³na²hē³la². Nxe³sa²ju³tan¹te²kxa³ya³lhu²
 ka³li³sa³nha²wa². Ka³li³sa³ha²kxai³
 txa²hxi²kan¹sa²nxa³ju³ta² yxo²kāin² e³to³ha¹tu¹wa².
 Jā¹nxe³sa³kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹la²
 a²hxi²kan¹khai³ju³ta² nxũ²kwai³yxau²xai³lha³tu¹wa².

10 Nxe³na¹jut³su² Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa²
 ī³hen³txi³na¹ha²kxai³ ka³li³sxā³ yxau²xai³la¹wa².
 Txa²sĩ³na² ā³nhxi²kat¹sa²nxa³ju³kxai²lē¹. Kō³nxe³ti³
 e³kxi²sain¹ju³ta² yũ³sa³ju³kxai²lē¹. Yen³kxa²
 yũ³sa²nxa³ju³kxai²lē¹. Txa²wā¹sũ³na² wān³txa²
 yxo²ĩ²a¹ha²kxai³ khāuh³lxa³te³sain¹ju³kxai²lē¹.
 Ha³lo²a² kō³ton³kxi²sa²ju³kxai²lē¹. Nxe³ju³ta²
 yxo²ha³kxa¹ ka³li³sxā³ yxau²xai³la¹wa². Nxe³sxā³
 txa²sĩ³nai²na² ā³nhxi²kat¹sa²nxa³kxai²nān²tu³
 Kris²tu³jah¹la² ī³hxi²kat¹ti³hit¹sa²na³la².

Pau²lah³la² hxi²waun³ta³kxi²jau³su²

11 Nxa²ha¹te¹ toh³lxa³ti³yah³la² yā¹nxe² e³a¹wa².
 Yxān¹ta¹ wxāi² ī³nxa² wā²nxũh¹lxi³yah³lxi¹lxa².
 Wi¹le³kxi²nũh¹sah²lxin¹ke³la³te²kxai³
 wai³nhĩ³nx2na³la². Yxān¹ta¹ sah²lxa³lxa².
 Tũ¹ka³txain²txi³ Txa²wā¹sũ³na² wān³txi³su²
 ki³lxo³tũ³ka³txain²txi³ hai³txi³ ne³ka³ta²sai¹nxa³wa²,
 txai²li² kāi²ti³he¹nxē²nxa³kxan²ti³na².

12 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² ya²la³lyau³xa²
 ī³yau¹ū³na¹jah¹lo²su² te²sa¹kxe³su²
 wā²nā³ū¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Ya³nān³ta³ki²la²sxā³
 kāi³ūh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Wā³nxīn¹sxā³
 o²la³kxi²na¹ju³ta² ī²yah³lxi¹nha²kxai³,
 on²ta³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ī²yah³lxi¹nha²kxai³,
 Txa²wā¹sū³na² ī³hxi²ka¹ti³hit1sa²ju³ta²
 ī²yah³lxi¹nha²kxai³, sah¹lxin¹tai¹ti²tu³wa².
 A²nxe³jut3su² ā³ye³yxo²nū¹sa²na³la².

13 Yxo²ī²tū³ka³txa² ā³xai²na² a²yxo²ha³kxa¹
 wi¹kāi³ū¹hai¹na¹ha²kxai³ wxāi² ī³nxai²na²
 so¹lxi³ ko³nxe³ti³ kāi³ūh¹nx2ta¹ha²kxai³
 nxe³nx2ti³hī³na¹te²la¹xā³? Ti³he¹nxe²nxa³wa².
 Tū¹ka³txi³nāu³xain²txi³ wxa²nū³ka³txain²txi³
 te²yā¹nxe²kāi³ūh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Hāi¹nxe³sxā³
 kwa² hxi²tha³txa²lxi³nx2ti³kxa²yan³ti³su² yen³kxa²
 yū³yah³lxin¹kxa² wā²nhūh¹sah¹lxin¹jau³nū³a²
 ī³ye³kxi¹nx2ti³nxa³tai¹ti²tu³wa². Ju¹tai²na²
 ne³wā²na³ya³sah¹lxi³hē¹la².

14 Ye³ha¹li¹ wxā³sī²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa².
 Jā¹nxe³te³lhxā³ āu¹la³kxi² ta³lu²ni¹nx2ta¹wa².
 Nxa¹kxai²nān²tu³ wxa²yen³kxa²
 wā²nhūh¹sah¹lxin¹ju³ta³nū³a²e³kxi¹nx2ti³nxa³lho³la².
 Ū³yho³hi²sah¹lxin¹txā³nxa² ten³sa²nxa³nha²wa².
 Wxāi² ī³nxa² whāi²na¹ ten³nxa²lxa¹nha²wa², Sū³na²
 wān³txa² yxo²ī²sxā³ yxau²xai³lyah³lxin¹si¹jau³sa².
 A²wī³nu²su² tā³nxa² a²hā³ka³nū²su² tā³nxa²
 nxe³te²kxai³lu² a²wē³ha³lxi³khai³xa² yen³kxa²
 ūh³kxi³nū³a² hau³kot3sxā³ ū³nyhain¹te²ju²hē³la².
 Hai³txi³ wē³ha³lxi³su² te²kxai³lu² a²wī³na²
 tā³nxa² a²hā³ka³na² tā³nxa² sa²hau³kot3sxā³
 ū³nyhain¹te²sxa³yu²hē³la². Nxe³te²sē¹la².

Txa²wē³ha³lxa² yā¹yxah³lxi¹lxa².

15 Nxe³kxa²yā¹nxe² txa²yen³kxa² ha³kxa¹
 ũ³hau³ko³tūh¹nx2ta¹kxan²ti³ ĩ³ka³li³hĩ³na¹wa²,
 hxi²kxũ³na¹ju³ta² hxa³kxi²sa³kxan²ti³na².
 Nxe³na¹ha²kxai³ a³lxi¹nx2ta¹ju³ta²
 ĩ³kāi²no³tūh¹nx2ta¹wa². Nxe³nx2ta¹ta¹
 a³lxi²sah¹lxin¹ju³ta² ĩ³kāi²nxa³to³je¹nx2ti³na³la².

16 Nxe³sxā³ yxau³ya³sah¹lxi¹nhĩ¹nai³tā³
 kwa²hi²tha³txa²lxi³nxa³tai¹ti²tu³wa².
 Nxe³nx2ti³nxa³kxan²ti³ wxa²nũ³ka³txa² a²ha³tih³
 ĩ³nxa²wān³txi³kxai³lu¹e³kxah²lxin¹te³nah¹lxi¹:
 — Pau²lah³lai²li² ĩ³ki³ha¹kxi²nē³na³li¹. Wān³txa²
 ka²yāu¹ka²yāu¹jau³xa² e³kxi²nē³lain¹na²hē³li¹.
 Nxe³sa²yah³lxi³ta¹hi¹nhē¹la².

17 In³txai²li² ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³
 wxa²yen³kxa² kwa² sa²so¹kxi¹nx2ti³si¹jau³su²
 ũ³sa²si¹hā³ũh¹nx2ta¹lhai¹la²? Hai³txi³
 ti³hex1ye¹nx2ti³nxa³hē³la².

18 Kxā³nhxĩ¹nai³tā² Ti²to³jah¹la²
 ũ³sa²si¹hā³ũh¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². In³txa²
 yxo²i²nũn³te²a² ā³si³tē³kxi²si¹ha¹jau³su²
 ũ³sa²si¹hā³a¹hē³la². Jā¹nxe³hĩ¹nai³tā²
 ĩ³ki³ha¹kxi¹nx2ti³sxā³ wxa²yen³kxa²
 kwa²sa²so¹kxi¹nx2ti³ta¹lhai¹la²? Ti³he¹nxe²nxa³wa².
 Txa²ē¹nān¹jau³xain²txi³ Ti²to³jah¹la²
 a²ē¹nān¹jau³xain²txi³ yxa³ha¹wa².
 Yxa³ha¹ha²kxai³ ya²la³lyau³xa² sa²yxo²wet1sxā³
 kāi³sĩ¹na¹tai¹ti²tu³wa².

19 — ĩ³ye³i³wa³lxĩn³nē³jau³xa² e³kxi²ti³ten³ji¹xā¹.
 Yah³lxin¹jau³su² yxān¹ta¹ ten³sa²sĩ¹nxa³nha²wa².
 Kris²tu³jah¹lai²na² wān³txa² ĩ³yau¹ũ³sa²sĩn¹jau³xa²
 so¹lxi³ ĩ³ye³kxi¹nx2ta¹wa². Txa²wā¹sũ³na²
 yen³nāu³a² e³kxi¹nx2ta¹wa². A³lxi¹nx2ta¹wa².

Kris²tu³jah¹lai²na²wān³txa²yxō²i²kāi²non³yah³lxin¹ju³ta²
 so¹lxi³ten³sa³sīn¹nha²wa².
 20 Wxā³sī²nx2ta¹kxai²nān²tu³i³ā³lxa³ti³nha²hī³txa²nān³khih³
 nxe³nx2ta¹nha²wa². Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tu³
 ā³lxi²ye¹nx2ti³nū³nhī³na¹wa². Hxi²waun³txi³sa³nha²wa².
 Wxā³sī²nx2ta¹kxai²nān²tu³ kō³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹ju³ta² yū³te³lxā²nān³khih³
 nxe³nx2ta¹nha²wa². Kwa² wān³txa² i³ye³sxā³
 i³yi²yi²lhon¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 A²nū²a² ā³xa² yen³kxa² kō³nxe³ti³
 yxō²kwān³kxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 i³yxaih²kxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 Kāin²ki³lxo³nha²sxā³i³hait2ta³lxi³nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 A²nū²a² ā³xa² o³nxa³ti³lon³sxā³
 i³ye³kxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹. Kō³nxe³ti³
 hāi³a² i³he³son³kxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 i³kāin²ti³nha²ki³lxo³nxe²i³ye³kxi²nha²yah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 A³txi³sxā³ ā³nhai²ta³lxi²nyhu¹ah³lxi³hī³nxān¹ji¹ku¹.
 Nxe³nx2ta¹nha²wa².
 21 Hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².
 Wa³li²na¹tāu³a¹ Txa²wā¹sū³na² yen³nāu³a¹
 i³āin²ta³kxi²nūh¹sah¹lxin¹kxa²yan³txi³su²
 nxe³nx2ta¹nha²wa². A²kxā³nxa² kō³nxe³ti³
 kāi³yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Txu¹ha²
 ā³xa² tā³nxa² in³txa² ā³xa² tā³nxa²
 ū³whīn¹ta³kxi²nyhu¹ah³lxin¹tai¹ti²tu³wa².
 i²li³ju³ta¹ kō³nxe³thin¹txi³khaix¹sxā³
 o²la³kxi²yah³lxin¹tai¹ti²tu³wa². Nxe²kāi³yah³lxin¹ta¹
 hai³txi³i³āin²ta³kxi²nha²sxā³ā³na¹yah²lxan³ka²yan³txi³su²
 hxi²waun³ta³kxi¹nx2ta¹nha²wa².

Pau²lah³lai²na² wān³txa² a²ne³ki³san¹jau³su²

¹ Ye³ha¹li¹ wxā³sxā³ ī²nx2ta¹tai¹ti²tu³wa²,
Jā¹nxa¹tu¹wa². Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na²

ū³wha²li¹txā³nxai³tā² nxe³te³nah¹lxi¹:

— A²nū²a² ī²li³te²a² kō³nxe³ti³ kāi³ju³ta²
a³ti²te³lhxā³ yah³lxin¹kxai²nān²tu³ a²nū²a² ha¹li¹
ta³nxa² ha¹li¹ ka³na³ki¹ ta³nxa² jau¹xain²txi³
ī³yau¹ū¹nx2tain¹kxai²nān²tu³ a²wān³txai²na²
ī³ye³yo²nū¹nyhain¹kxai²nān²tu³ nxe³hī¹na²
so¹lxi³ a²nū²a² kō³nxe³ti³ ī³yī¹li²tai¹nhē³li¹.
Nxe³ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².

² A²kxā³nxa² wxā³na¹hī¹nai³tā²
e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Kō³nxe³ti³ kāi³te²
ī³nxa² e³kxi¹nx2ta¹tai¹ti²tu³wa². Yxo²ha³kxa¹
ain³kxi²sah²lxin¹jau³su² tai¹ti²tu³wa².
Jā¹nxe³nx2ta¹tu¹wa². Nxe³nx2ta¹te³nah¹lxi¹:

— Wxā³sī²xi¹nx2ta¹kxai²nān²tu³ wxāi²nāu¹ ī³nxa²
a²yo²ha³kxa¹ ī³an³ta³kxi¹nx2ta¹tu¹wi¹. Kō³nxe³ti³
kāi³yah³lxin¹te²a² ī³wai²txa³lxi³nx2ta¹tu¹wi¹.
Nxe³nx2ta¹nha²wa².

³ Nxe³nx2ta¹kxai²nān²tu³ Kris²tu³jah¹lai²na²
wān³txa² ī³ye³kxi¹nx2ti³ju³ta² ya²la³tu³
ī²yah³lxin¹tu¹wa². A²nxe³jah¹lai²li²
Kris²tu³jah¹lai²li² hxai²yah³lxi³kxi²nxa³wa².
Nū³kxūn³khaix1nxe³ju³ta²li² wxa²ye³na²
wā²nā³ū¹nx2ti³tu¹wa².

⁴ A²kxā³nxai³tā² Kris²tu³jah¹lai²na²
yuh³xan¹ko³xa² yxau³hī¹nai³tā² a²hxi²kan¹ju³ta²
ā³na¹hī¹nai³tā² kō³nxe³thin¹tū³kā³txa² sa²kxai³lu²
ī³hxi²kī¹la³kxain¹ta¹hxai²hē¹la². Nxe³nū²la²
hā²wxān³txa³ Txa²wā¹sū³na² hi²sen³kxai³lu²
ka³ten³su² ī³sa²yxau³xi²ti³hi¹ta¹hxai²ti³ai¹ti²tu³wa².
Nxe³hī¹nān¹te²tu³ Txa²wā¹sū³na²

ĩ³nũ³kxũn³ti³ta¹hxai²hẽ¹la². Te²yã¹nxe³sxã³
 Kris²tu³jah¹la² hxai²ya³lxi³kxi²kxa²
 yã¹nxe³sxã³ hai²ya³lxi³kxi²nũ³na¹wa².
 Yxãn¹ta¹ ĩ³nxũ²kwai³lxũ¹txi³sa²ju³ta²
 nxũ²kwai³yxau³sa²na³la², Txa²wã¹sũ³na²
 ĩ³hxi²kat¹sa²ha²kxai³la². ã³non²ta³kxi¹nx2ti³te³lhxã³
 nxe³nx2ta¹wa².

5 Wã²nxũh¹ ĩ²xai³nha¹jah³lxi³hẽ¹la².
 Kris²tu³jah¹la² yxo²ĩ²ah³lxin¹ju³ta² wã²nxũh¹
 ĩ²sa²tẽ³kxi²xai³nyha¹jah³lxi³hẽ¹la². Kris²tu³jah¹la²
 hi²sen³kxai³lu² nxũ²kwai³yxau²xai³nx2ti³na³la².
 Kwa²yxo²ĩ²yah³lxin¹ju³ta³la³ nxe³yah²lxan³kxai²nãn²tu³
 nxũ²kwai³yxau³sa²tẽ³nx2ti³na³la². Ju¹ta²li²
 ĩ²yah³lxi¹lxa².

6 Te²yã¹nxũn³sxã³ Kris²tu³jah¹lo²su²
 nxũ²kwai³yxau³nx2ti³kxa² yã¹nxe³sxã³
 nxũ²kwai³yxau³sa²nũn³na³la².

7 Te²yã¹nxũn³sxã³ Sũ³na² ĩ³kaix¹so¹jah¹lo²su²
 na¹ha²kxai³ yxo²xũn³sxã³ ĩ³kwai²kxi¹nx2ta¹ju³ta²
 hxi²ka¹nhĩ³na¹wa². Nxe³na¹ha²kxai³
 nũh¹ĩ²jah¹lxi³hẽ¹la². Txai²na² wxã²nxa³tã³lxa¹
 ko³nxe³ti³ kãi³jah¹lai¹tã² wain³txi³
 ĩ³hau³ko³tũh¹jah¹lxi³sã²nhẽ³la². Wxã³sxã³
 yxo²xũn³txi³ ĩ³kwai²kxi¹nx2ta¹kxa²yan³txi³su²
 nxe³ye¹nx2ta¹wa².

8 Nxe³ha²kxai³:
 — Ya²la³lyau³xa² ã³a¹tũ¹xã¹. Na¹kxan²ti³
 hxi²kan¹txi³ ã³sa²sĩ¹nxa³nha²wa². Wain³txi³
 ã³non²ta³kxi²sa²sih¹nx2ta¹ju³ta² so¹lxi³
 ten³sa²sĩn¹nha²wa².

9 Nxe³na¹ha²kxai³ txai²na² hxai²ya³lxi³kxi²ye²sa³ha²kxai³
 wxãi²na³ ĩ³nxai²na² nũ³kxũn³ye²yah³lxi¹nha²kxai³

ka³lih³sa³nha²wa². Jā¹nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na²
e³kxi²to³ha¹wa². E³kxi²na¹te³nah¹lxi¹:

— Ko³rīn²to² tū³kā³txai²na² wi¹lī²txai¹nhē³li¹.
Jū¹nxa² sa²yo²we¹txain¹na³li¹. Yxān¹ta¹ ā²la²
nū³kxūn³sxā³ sa²yo²we¹txain¹ju³ta³nū³a²
ten³sa³nhai¹. Nxe³na¹jau³xa² Txa²wā¹sū³na²
e³kxi²to³ha¹wa².

10 Jā¹nxe³na¹jut3su² ū³wha²li¹lye¹nx2ta¹wa².
Ne³kā³ta²sxā³ ū³sa²si¹hā³ū¹nx2ta¹tu¹wa².
Nxa¹kxai²nān²tu³ wxā³na¹tāu³a² yxo²xūn³txi³
e³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²hī³nx2nxa³wa².
Txa²wā¹sū³na² ī³hxi²kat1sa³kxan²ti³ yxo²xūn³txi³
e³kxi¹nx2ta¹ju³ta² ten³sa²nxa³nha²wa².
Yxān¹ta¹ ā²la² nū³kxūn³ kāi²non³sxā³
yxo²ī²ah³lxin¹kxi³nū³a² ī³hxi²kat1sa³na²hē³la².
Hai³txi³ ā³na¹nx2ti³ju³ta³nū³a² ten³sa²nxa³nha²wa².

11 Nxa²ha¹te¹ txa²wā³tā³nāu³xāi³.
Ā³wa²su¹ta¹tu¹wa². Ka³lih³sxā³
yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la². Txa²wān³txai²li²

sa²yo²wet1sah¹lxi³hē¹la². Sa²ye³kwē²kxi²waun¹nyha¹jah³lxi³hē¹la².

Wi¹yo²we¹nyhu¹sxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

Hāu²non³sxā³ yxau²xai³jah¹lxi³hē¹la².

Nxe³sxā³ Txa²wā¹sū³na² sa²kxai³lu²

a³lxi²waun¹nyhu¹kī³ju³ta² ū³hū¹nē³jah¹lo²su²

te²kxai³lu² sa²hāu²no³tē³ju³ta² ū³hū¹nē³jah¹lo²su²

te²kxai³lu² ā³si³tē³kxi¹nx2ti³tu¹wa².

12 Txa²wā¹sū³na² wān³txa² yxo²ī²ah³lxin¹nha²kxai³
ī³yo²sai¹la²kxi²nyha¹ju³ah³lxi³hē¹la².

13 Ti¹ai²li² yxo²ī²tū³kā³txa² a²yo²ha³kxa¹
a²ha³tā³nxa² ī³sa²si¹hā³ū¹nx2tain¹na³la².

14 Nxe³na¹jut3su² Je³su² Kris²tu³jah¹lai²na²
Txa²wā¹hxi²kan¹ta² Si³yxau³jah¹lo²su² ha²kxai³

kāin² thāi³ti³la² a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni²
Txa²wā¹sũ³na² a³lxi¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni²
Txa²wā¹sũ³na² Yāu³ka³jxah¹la² a²nũ²kxi²sxā³
yxau³nũh¹nx2ti³si¹ha¹jau³su² te³ni² sa³nha²wa².
Txai²li² Pau²lah³lo²na¹xai²na² nxe³ye¹nx2ta¹wa².
Ta³lu²na¹wa².

Txa²wa¹sũ³na² Wãⁿ³txa²
New Testament in Nambikuára, Southern
(BR:nab:Nambikuára, Southern)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nambikuára, Southern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nambikuára, Southern [nab], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nambikuára, Southern

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

5198f7a7-ab9d-5d69-b112-d94960f81d2a